TÜRK-İŞ

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU YAYIN ORGANI

ŞUBAT: 1980 SAYI: 131

KARABORSA

ZAM

ZAM

ZAM

ZAM

ZAM

ZAM

PAHALILIK

ZAM

ENFLASYON

ZAM

ASGARİ GEÇİM İNDİRİMİ

DEVALÜASYONDAN SONRA

TÜRK-İŞ DİSK'İN EYLEM ÇAĞRISINA KATILMIYOR

TÜRK-İŞ, BEKLENEN SOSYAL ÖNLEMLERİ

AYLIK
EĞİTİM
VE
MESLEK
DERGİSİ

TÜRK-İŞ

TÜRKİYE
İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
YAYIN
ORGANIDIR

ŞUBAT
1980
SAYI : 131

●

SAHİBİ :
TÜRKİYE
İŞÇİ
SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
ADINA
GENEL BAŞKAN
**İBRAHİM
DENİZCİER**

●

MÜESSESE
MÜDÜRÜ :
GENEL
TEŞKİLATLANDIRMA
SEKRETERİ
ORHAN ERÇELİK

●

SORUMLU
YAZI İŞLERİ
MÜDÜRÜ :
**HÜSEYİN
EKMEKÇİOĞLU**

●

**İDARE VE YAZIŞMA
ADRESİ :**
TÜRK-İŞ
GENEL MERKEZİ
BASIN VE HALKLA
İLİŞKİLER BÜROSU
BAYINDIR SOKAK No. 10
17 91 34 - 18 10 09

●

DİZGİ VE BASKI :
DEMİRCİOĞLU
MATBAACILIK
17 30 51 - ANKARA

●

KAPAK VE MİZANPAJ :
GRAFİK STÜDYO S
29 70 46 - ANKARA

DERGİMİZ,
BASIN AHLAK
YASASINA UYAR

içindekiler

2	DEVALÜASYONDAN SONRA TÜRK-İŞ'İN GÖRÜŞÜ
3	TÜRK-İŞ, DİSK'İN EYLEMLERİNE KATILMAYACAK
6	DURUM SAPTAMASI İLE İLGİLİ GENELGE KALDIRILDI
7	TÜRK-İŞ'İ ZİYARETLER
8	1980 YILI İÇİNDE KAMU SEKTÖRÜNDE ÇALIŞAN 860 BİN İŞÇİ ADINA SÖZLEŞME İMZALANACAK
11	DEMİRSOY ANILDI
14	A.B.D. İŞÇİ SENDİKALARI GENEL BAŞKANI GEORGE MEANY ÖLDÜ
18	KÖŞEMDEN KAYA ÖZDEMİR
20	HUKUK
22	SADIK ŞİDE İSVEÇ TELEVİZYONUNA BİR DEMEÇ VERDİ
24	KREŞ SORUNU GÜNDEME GELMELİDİR ZEKİ POLAT
25	SENDİKALARDAN HABERLER
30	TOPLU SÖZLEŞMELER
34	SOSYAL GÜVENLİK O. NURİ TEKMAN
37	EKONOMİK RAPOR
39	BİR YASA VE ELEŞTİRİLER
42	İÇTE OLUP BİTENLER
43	DIŞTA OLUP BİTENLER

sunuş

Ekonomik tablo ve Türk-İş'in istekleri

HÜKÜMET tarafından yapılan 24 Ocak'taki para operasyonu, istenen ve beklenen yararı sağlıyabilecek mi? Bunun cevabını şimdiden verebilmek, kuşkusuz çok zordur.

ANCAK, şimdiden söylenebilecek tek şey, Türkiye'nin köklü ve gerçekçi bazı ekonomik önlemlere ihtiyaç duyduğu idi. İçinde yaşanılan ağır ekonomik koşullardan kurtulmanın bir yolu olmalıydı. Bu yol, son on ay içinde üç defa tekrarlanan devalüâsyonlarla biter miydi?

30 YILDAN bu yana dış ticareti devamlı açık veren, son iki yılda hazinesi tamtakır olan bir Türk Ekonomisi, sadece dışa el-avuç açmakla düzeltilemez. Geriye doğru baktığımızda, 1940'ın sonlarında birkaç milyon dolar civarında olan dış ticaret açığımız, giderek korkunç boyutlara ulaşmış ve 1977'de rekor düzeye ulaşarak, 4 milyar dolara çıkmıştır. Bugün de aynı seviyede bulunan bir dış ticaret açığı, yani sattığından bir kat fazla alan bir Türkiye, ürettiğinden daha çok tüketen bir Türkiye, daha kötüsü, kalkınma hızı duran ve son bir yılda fert başına düşen milli geliri gerilemeye yüz tutan bir Türkiye, tükenip gitmekte olan ekonomisini kurtarabilmek için, ameliyat masasına yatırmak zorundadır.

BU ameliye yapılmış, Türk Lirası yabancı paralar karşısında yeniden değer kaybına uğramıştır. Bunun amacı, tıkanan ekonomiye canlılık kazandırmak, ihracat girdilerini arttırmak suretiyle dış ticaret dengesini sıfır çizgisine yaklaştırmak, dış kredi yardımlarını çekebilmek ve yabancı sermayenin yurda girişini cazip hale getirmek, açıkçası duran ekonomiyi yeniden yürütmeğe çalışarak korkunç tırmanışını sürdüren enflâsyon hızını, yüzde 80'lerden yüzde 50'lere indirebilmek...

TÜRK-İŞ'İN ÖNERİLERİ

GENEL tablo böyle iken, bu bunalımlardan kurtulmamızı ve ekonominin düzlüğe çıkılmasını isteyenlerin başında, TÜRK-İŞ gelmektedir.

VE TÜRK-İŞ, kısır döngülü siyasi çekişmeler dışında kalmasını her zaman bilmiş, ülke severliğini her zaman kanıtlamış bir büyük kuruluş olarak, bu defa da ne dilediğini bilerek istemiştir.

DEVALÜASYON kararının hemen ardından, alınan önlemlerin yurt yararına işlemesini ve esasen zor koşullar içinde yaşamını sürdürmeğe çalışan sabit ve dar gelirlilerin insafa sığmaz zam furyasıyla daha fazla ezilmemesini isteyen Konfederasyonumuz, beş ana maddede topladığı somut önerilerini hükümete ulaştırmıştır.

SABİT ve dar gelirlilerin refaha kavuşturulması ve olağanüstü sınırlara varan büyük kâr sahiplerine yeni yeni haksız olanaklar sağlanmamasını hedef alan TÜRK-İŞ önerileri kısa sürede yasalaşırsa, özlenen refaha bir adım daha yaklaşılmış olduğu görülecektir. Zira, TÜRK-İŞ önerileri, her türlü ard düşünceden uzak, fakat ülke gerçeklerine ve mantığa yakın bir gerekçeyle hazırlanmıştır.

SUNDUĞUMUZ bu sosyal öneriler, öncelikle yasalaştırılıp aynı cesaretle uygulamaya konulmadığı takdirde, gerekçesi ne kadar haklı nedenlere dayanırsa dayansın, alınan ekonomik önlemlerin başarıya ulaşması düşünülemez.

SAYGILARIMIZLA...

TÜRK-İŞ

GENEL BAŞKAN DENİZCİER, TÜRK-İŞ'İN GÖRÜŞÜNÜ AÇIKLADI

TÜRK-İŞ İCRA KURULU, YAPILAN SON DEVALÜASYONUN DAR VE SABİT GELİRLİLER İÇİN AĞIR BİR DARBE OLDUĞUNU BİLDİRDİ

TOPTAN İŞÇİ ÇIKARMALARA DA SON VERİLMESİ İSTENDİ

DEVALÜASYONDAN SONRA TÜRK-İŞ'in GÖRÜŞÜ

TÜRK-İŞ İcra Kurulu, 25 Ocak günü olağanüstü toplanarak son ekonomik gelişmeleri değerlendirmiş ve bu konuda yayınladığı bildiride, açıklanan devalüasyon kararının yeni ve seri zamlara yol açacağını, bunun yükünün de her zaman olduğu gibi dar ve sabit gelirlilerin sırtına yükleneceğini belirtmiştir.

Hükümet tarafından 24 Ocak günü yapılan açıklama ile Türk lirasının yabancı paralar karşısında önemli ölçüde değer kaybedişinin, ekonomiyi güçlendirmek yerine yeni sıkıntılara yol açacağını belirten TÜRK-İŞ İcra Kurulu'nun bu konudaki bildirisinde şöyle denilmiştir :

«Aradaki küçük para operasyonlarını dikkate almaz isek, son 10 ay içinde Türk lirası üç büyük devalüasyona tabi tutulmuştur, 17 Mart 1979 ve 11 Haziran 1979 operasyonlarından sonra yapılan son devalüasyon piyasada esasen başı boş olan zamları daha da kamçılayacaktır. Bundan önce olduğu gibi ilân edilen ayarlamanın gerekçesi neye dayanırsa dayansın, bundan önceki iki operasyonun sonucuna bakılırsa bu devalüasyonun da ekonomiyi canlandırıp güçlendireceğine şüphe ile bakmak durumunda kalmaktayız.

Zira daha ongün önce bu konuda çıkan devalüasyon söylentileri üzerine, esasen başı boş bırakılan piyasa hareketleri kontrolsuz zamlara sahne olmuştur. Bundan sonra da, yeni ve seri zamlara yol açılacaktır.

Katlanmakta olduğumuz ve dün bir yenisine uğradığımız bu devalüasyon sıkıntılarının, önümüzdeki aylarda yeni yeni sıkıntılara yol açmamasını dilerken, hükümetin ekonomik önlem ve ekonomiyi canlandırma gerekçesine dayanarak aldığı bu kararın hemen ardından dar ve sabit gelirlileri koruyucu yeni sosyal ve ekonomik önlemleri de getirmek zorunda bulunduğunu, TÜRK-İŞ olarak hatırlatmak zorundayız. Yeni ve seri zamlar gelecektir. Ancak, bu zamların esasen alım gücü kalmamış olan işçi, memur, emekli ve tüm sabit ve

dar gelirlileri ekmeğe muhtaç edecek düzeyde olmamasını istemekteyiz. Bunun için de, hükümetin yeni zamlardan önce piyasa ekonomisini kontrol altında bulundurmasını ve ücret-fiyat dengesi kuracak şekilde etkin tedbirler almasını istiyoruz.

Israrla üzerinde durduğumuz ücret-fiyat dengesi sağlanamaz ise, adı ve gerekçesi ne olursa olsun yapılan bu devalüasyonlar, vatandaşı ekonomik yönden daha da ezecek, bazı sosyal sıkıntıları ve artan adaletsizlikleri beraberinde getirecektir.»

TÜRK-İŞ İcra Kurulunun bu konudaki bildirisinde, alınması gereken ekonomik önlemlerin, devalüasyon gerekçesinde öne sürüldüğü gibi canlılığını yitirmekte olan Türk ekonomisinin yararına olabilmesi için, en kısa zamanda sanayi kesiminin ihtiyaç duyduğu enerji, yakıt ve yedek parçanın sektör farkı gözetmeksizin, fakat önem sırasına göre gecikmeden temin edilip dağıtılması istenmiştir. İcra Kurulu bildirisinde, bu suretle her devalüasyondan sonra güçlenme değil, göçme tehlikesi ile başbaşa kalan ekonomimizin işlerlik kazanabilmesi için sayıları hergün artan kapalı işyerlerinin bir an önce açılması yolunda yeni ve etkin önlemler getirilmesi tavsiye edilmiştir.

GEREKÇESİZ İŞTEN ÇIKARMALAR

TÜRK-İŞ İcra Kurulu, son ekonomik gelişmeleri değerlendirdiği bu bildirisinde, işsizliğin son safhada olduğu yurdumuzda son günlerde işten çıkarılmalar olduğuna da dikkati çekmiştir.

İcra Kurulu bildirisinde, daha sonra şöyle denilmiştir :

«Biz TÜRK-İŞ olarak, sayıları üç milyona doğru yükselen yurdumuzdaki işsizlere, yeni iş olanaklarının yollarını sayar ve bu konuda hükümetle yaptığımız çeşitli görüşmelerde issizliğe çözüm için ne gibi önlemler alınması gerektiğini anlatırken, özellikle son günlerde kitle halinde işçi çıkarılmaya başlandığını esefle karşıladığımızı belirtiyoruz.

Bir örnek vermek gerekirse, son günlerde siyasi olduğunu sandığımız geçersiz ve sudan sebeplerle İmar İskân, Köyişleri ve Ulaştırma Bakanlığına bağlı işyerlerinden TÜRK-İŞ üyesi işçilerin iş akitleri feshedilmektedir.

Ekonomiyi canlandırmak ve yeni iş sahaları açabilmek amacına dayanan ve Türk lirasının yüzde 50'ye yakın değer kaybına yol açan son devalüasyonun ilânından hemen bir iki gün önce, bu gerekçenin aksine işten çıkarmalara yeltenmek, sosyal devlet anlayışına olduğu kadar, hükümetin savunduğu ekonomik politikaya da taban tabana ters düşmektedir. TÜRK-İŞ olarak gerekçesiz işten çıkarmalara son verilmesini ve çıkarılanların yeniden işe alınmasını, bunun yanında üç milyona yaklaşan işsizler ordusuna yeni iş sahaları açılmasını istiyor, bu son devalüasyonun hiç olmazsa böyle bir olanak yaratmasını temenni ediyoruz.

Bir başka husus da, öteden beri savunduğumuz Asgari Ücretin vergiden muaf tutulması konusundaki ters tutum ve anlayışlardır. Ücretlerin dondurulması gibi, Türk ekonomisinin bugünkü yapısında düşünülmesi bile imkânsız olan tutarsız görüşlerden sonra, bazı yetkililerin en az geçim indiriminin vergi dışı tutulmasına da ekonomik nedenlerle karşı çıkmaya çalışmaları üzüntümüzü artırmaktadır. Her gün ağırlaşan hayat koşulları karşısında beklenen refah önlemleri savsaklanırken, özellikle dar ve sabit gelirlileri satınalma gücünden yoksun bırakacağına mutlak gözü ile baktığımız ağır ekonomik önlemlerin çeşitli adlar altında, fakat bir gecede çıkarılabilmesini kolay ve kestirme yol olarak görüyoruz. Son yıllarda ağır darbe yemiş olan Türk ekonomisi böyle kolay yollarla değil, köklü ve etkin önlemlerle kurtarılabilir.

Esasen, TÜRK-İŞ İcra Kurulu, bu konuda alınması gerekli sosyal önlemlerle ilgili görüşünü, 25 Ocak günü bir rapor halinde Başbakan Demirel'e göndermiştir.»

«DAYANIŞMA AİDATI» GENELGESİ YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILDI

Eski Hükümet döneminde uygulamaya konulan «Dayanışma Aadatı» Genelgesi'ni yürürlükten kaldıran yeni bir genelge yayımlandı. Başbakan Suleyman Demirel tarafından aynı konuda yayımlanan yeni Genelge de, işçinin sendika üyesi olmadığı halde, dayanışma aidatı vererek, sendikanın imzaladığı toplu sözleşmeye ilişkin haklardan geriye doğru yararlanma olanağı kaldırıldı.

Genelgeye göre; işçiler ancak «dayanışma aidatını vermeye başladıkları tarihten sonra» sözleşmenin getirdiği haklardan yaralanabilecekler.

Yeni Genelge, bu konuda 275 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Yasasının 21/1 maddesi ve Yargıtay Hukuk Bölümü İçtihadı Birleştirme Genel Kurulu'nun kararının uygulanacağı hükmünü getirdi. Bu durumda, Sendikasız ya da başka bir sendikaya üye işçiler, yapılan toplu iş sözleşmesinden yararlanabilmek için ilgili sendikaya «Dayanışma Aidatı» ödeyecekler, ancak sözleşmeden yararlanma, ödemenin yapıldığı günden başlayacak.

TÜRK-İŞ'İN GİRİŞİMİ

Dayanışma aidatı ödeyen bir işçinin, toplu sözleşmeyi imzalıyan sendikanın bir üyesi imiş gibi, sözleşmeden doğan ücret farklarını da almasını sağlıyan uygulamanın, sendikalaşmayı baltalaması yanında, hukuka da aykırı olduğunu devamlı savunan TÜRK-İŞ, bu görüşünü çeşitli yazılı başvurularla Başbakanlığa duyurmuş ve haksız bir durum yaratan genelgenin iptalini istemişti.

Nihayet, yeni hükümetin kurulmasından sonra, konuyu inceliyen Başbakan Süleyman Demirel, kendi imzasıyla 7 Ocak tarihinde yayınladığı bir genelge ile «Dayanışma Aidatları»la ilgili adı geçen genelgenin iptal edildiğini bildirmiştir.

TÜRK-İŞ İCRA KURULU ÜYELERİ BIRARADA

İCRA KURULU BİLDİRİSİNDE, TÜRK-İŞ'İN YASAL OLMAYAN HİÇBİR EYLEME İTİBAR ETMEYECEĞİ VE EYLEM GEREKİRSE, BUNU BAŞKALARININ ÇAĞRISI İLE YAPMAYACAĞI BELİRTİLDİ.

TÜRK-İŞ, DİSK'in EYLEMLERİNE KATILMAYACAK

TÜRK-İŞ İcra Kurulu 4 Şubat günü yaptığı toplantısından sonraki açıklamasında, Disk'in eylemlerine katılmama kararına varıldığını bildirmiştir.

İcra Kurulu toplantısı de-Genel Başkan Denizcier ile zaman zaman yapılan telefon görüşmelerinden sonra ittifakla bu kararın alındığı belirtilmiş, TÜRK-İŞ'in bugüne kadar herhangi bir şahsın, grubun, ya da kuruluşun eylem çağrısıyla hareket etmediği, bundan sonra da etmeyeceği hatırlatılmıştır.

TEŞKİLÂTA GENELGE

TÜRK-İŞ İcra Kurulunun bu kararından sonra 5 Şubat'ta Konfederasyona bağlı kuruluşların Genel Başkanlıklarına gönderilen bir genelgede Disk'in yapacağı herhangi bir eyleme katılınmaması konusunda özen gösterilmesi istenmiştir.

İcra Kurulu bildirisinde TÜRK-İŞ ana tüzüğünün amaç maddesinde belirtildiği üzere, yasal olmayan eylem ve girişimlere itibar edilmeyeceği belirtilmiş, bir eylem gerektiğinde TÜRK-İŞ'in bunu yetkili organlarının varacağı karar çerçevesinde ve kendi gücüyle gerçekleştireceği ifade edilmiştir. Bildiride, devalüasyon kararının açıklanmasından hemen sonra TÜRK-İŞ'ın hükümet ve ilgililer nezdinde hayat pahalılığının önlenmesini öneren bir rapor sunarak gerekli girişimde bulunduğu hatırlatılmış, Başbakanlık Müs-

teşarı ve DPT Müsteşar Vekili Turgut Özal ile geçen hafta sonunda yapılan bir toplantıda bu önerilerin detayı ile ele alındığı belirtilmiştir. Bu konudaki ikinci toplantının Turgut Özal'ın yurt dışı dönüşünden sonra tekrarlanacağı da bildirilerek, TÜRK-İŞ İcra Kurulu üyelerinin zaman zaman hükümet ilgilileri ile temaslarda bulundukları kaydedilmiştir.

İCRA KURULU BİLDİRİSİ

Disk'in ortak eylem çağrısına «hayır» denilen TÜRK-İŞ İcra Kurulu Bildirisinde şu hususlara yer verilmiştir :

«TÜRK-İŞ İcra Kurulu, incelemeli ve araştırmalı bir toplantı yapmıştır. Toplantıda ilk önce hükümetin aldığı son devalüasyon kararı ve ekonomik tedbirler karşısında alınması zaruri görülen sosyal önlemler bir defa daha gözden geçirilmiş, hükümete yapılacak yazılı talebimizin ana maddeleri tesbit edilmiştir.

Bu toplantı devam ederken, rahatsızlığı nedeniyle İstanbul'da bulunan Genel Başkan İbrahim Denizcier ile zaman zaman telefon görüşmeleri yapılarak kendisinin bu konudaki düşünce ve talimatları da alındıktan sonra karara varılmıştır. İcra Kurulumuzda ikinci olarak, Disk'in Ören'de yaptığı toplantıdan sonra basından öğrendiğimize göre Konfederasyonumuza yönelik eylem birliği çağrısı incelenmiştir. Bu konu, İcra Kurulunda enine boyuna müzakere edilirken İstanbul'da bulunan Sayın Genel Başkanın da düşünceleri alınmıştır. Disk'in eylem birliği çağrısına kesikle «hayır» denilecektir.

TÜRK-İŞ, bugüne kadar olduğu gibi bundan böyle de temel haklar ve özgürlükler konusundaki hassasiyetini sürdürecektir. Bu hakların korunması ve geliştirilmesi için gerekli özeni göstermektedir.

Bununla beraber Konfederasyonumuz alınan son siyasal ve ekonomik kararların gelişmesini büyük bir dikkatle izlemektedir. Ortaya çıkacak sonuçlarda, ulusal çıkarlarımız ve işçi haklarında en küçük bir gerileme sezildiği anda TÜRK-İŞ üzerine düşeni yapacak ve gerekli gördüğü eylemi en etkin şekilde gerçekleştirmede tereddüt etmeyecektir.

TÜRK-İŞ Ana Tüzüğünün amaç maddesi, «TÜRK-İŞ demokratik düzenin korunması, sosyal adaletin gerçekleşmesi, çağdaş uygarlık düzeyine ulaşılmasına hizmet etmek için komünizmle, faşizmle, gericilik, yoksulluk ve cehaletle topyekûn mücadele eder» ilkesini şart koşmaktadır.

Bu amir hüküm karşısında bir eyleme girişirken, sadece tehlikenin bir yanını görüp öteki yanını gizlemeye çalışmak ülkemizin yararına olmayacaktır. Amaç ve ilkelerimize uygun herhangi bir eylem düzenlemesi gerektiğinde TÜRK-İŞ yetkili organlarının verdiği karar uyarınca bu girişimi yerine getirecektir. Bir eyleme girişmeden önce ise, o eylemin biçim ve kapsamını yine TÜRK-İŞ in yetkili kurulları tesbit etmektetir.

Bu yolda hareket edilmesi konusunda konfederasyonumuza bağlı kuruluşların genel başkanlıklarına bir genelge gönderilerek dikkatleri çekilmiş bulunmaktadır.»

Yargıtay, Tekstil işkolunda yetkiyi Türk-İş'e bağlı Teksif'e verdi...

YARGITAY 9 ncu Hukuk Dairesi Tekstil İşkolunda Toplu İş Sözleşmesi yapma yetkisini oybirliği ile Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK-İŞ)'e bağlı TEKSİF Sendikasına vermiştir.

Çalışma Bakanlığı TÜRK-İŞ'e bağlı TEKSİF sendikasıyla Disk'e bağlı Tekstil Sendikasının işkolu konusunda yaptığı müracaatı ele almış, bütün üye fişlerini tek tek inceleyerek, Tekstil işkolunda yetkinin TEKSİF'e ait olduğunu saptamıştır.

TEKSİF'e işkolu yetkisinin verilmesinden sonra, Tekstil Sendikası buna Yargıtay nezdinde itirazda bulunmuştur. Yaklaşık bir aydan beri durumu inceleyen Yargıtay 9 uncu Hukuk Dairesi de, açıkladığı kararı ile TEKSTİL işkolunda yetkinin TÜRK-İŞ'e bağlı TEKSİF sendikasına verildiğini bildirmiştir.

Yargıtay 9 ncu Hukuk Dairesinin bu kararından sonra, TEKSİF Genel Başkanı Şevket YILMAZ, bir açıklama yaparak şunları söylemiştir :

«Çalışma Bakanlığından sonra Yargıtay'ın da İşkolumuzla ilgili olarak verdiği bu karar, bir takım çevrelerin işkolumuzda çıkardıkları huzursuzluklara artık bir son vermelerini gerektirmektedir.

Bağımsız Yargı Organımızın verdiği bu karara saygılı olmağa herkesi davet ediyorum. İşkolumuzda sigortalı işçilerin çoğunluğunun Çalışma Bakanlığının yaptığı incelemeler sonucu, sendikamız üyesi olduğu saptanmıştır.

İşkolu yetkimizi aldıktan sonra, henüz işyeri yetkisi çıkmamış olan Sümerbank bütün işyerleri ile bazı özel sektör işyerlerinde de Toplu Sözleşme yapma yetkisi sendikamıza geçmiş olmaktadır.»

ÇALIŞMA BAKANI ERDEMİR, DURUM SAPTANMASIYLA İLGİLİ GENELGEYİ KALDIRDI...

Çalışma Bakanı Cavit ERDEMİR

6 VE 17 SAYILI GENELGENİN YÜRÜRLÜKTEN KALKMASIYLA YETKİLİ SENDİKA, FİŞ, DEFTER VE NOTER KAYITLARINA GÖRE BELİRLENECEK...

ÇALIŞMA BAKANLIĞI, işyerlerinde yetkili sendikanın belirlenmesinde uygulanan «Durum Saptaması» yöntemine ilişkin tüm genelgeleri yürürlükten kaldırdığını açıkladı Bakan Cavit Erdemir imzasıyla yayımlanan 1980/1 Sayılı Genelge'de, başta 6 ve 17 sayılılar olmak üzere, bu konuda daha önce yayımlanmış tüm genelgelerin yürürlükten kaldırıldığı ve bundan böyle yetkili sendikanın, eskiden olduğu gibi, üye kayıt fişleri, üye kayıt defterleri ve noter önündeki istifalarla belirleneceği bildirildi.

GENELGE METNİ

Genelge'de yetkili sendikanın belirlenmesindeki amacın «çağrı günündeki durumun tespiti» olduğu görüşüne yer verilerek, geleceğe ilişkin bir oylama yapılamayacağı kaydedildi.

Çalışma Bakanı Erdemir'in, 2 Ocak 1980 tarihinde yayınladığı yeni genelgede, «durum saptamasıyla ilgili» 6 ve 17 sayılı genelgelerin yürürlükten kaldırılışı gerekçesiyle izah edilmiştir.

Bundan sonrakl uygulamanın esaslarını da gösteren genelgede şöyle denilmiştir :

1 — 15.11.1979 gün ve 17 numaralı Genelge, 30.1.1978 gün, 1066-1-3/969 sayılı, 6 numaralı Genelge ve daha önce bu konuda çıkarılmış bulunan bütün genelgeler yürürlükten kaldırılmıştır.

2 — Toplu iş sözleşmesi yapma yetkisine sahip sendikanın nasıl tesbit edileceği, 274 sayılı Kanun'un 11. maddesine belirtilmiş olup, bu konuda Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 24.12.1975 gün ve E. 1975/9-K. 1975/1961 sayılı Kararında da «Toplu İş Sözleşmesi yapma yetkisinin tesbiti usulünün Kanunda gösterildiği, Kanunda bir boşluk bulunmadığına göre, referandum kuralının Medenî Kanun'un 1. maddesine dayanılarak hâkim tarafından konulamıyacağı, toplu iş sözleşmesi yapma yetkisini haiz sendikanın tesbitinde asıl olanın, çağrı günündeki durumun tesbiti olduğu ve geleceğe ilişkin bir durumun oylama ile tesbitinin söz konusu olamıyacağı, ilgililerin anlaşması ile referandum yapılmasının da Kanunun amir hükümlerine aykırı düşeceği» belirtilmektedir.

Bu bakımdan, Kanun'un açık hükmü ve yukarıda belirtilen Yargıtay Kararı muvacehesinde, toplu iş sözleşmesi yapmaya yetkili, yani çağrı tarihinde üye çoğunluğuna sahip olan sendikanın 274 sayılı Kanun'un 5 ve 6. maddelerinde belirtilen üye kayıt fişleri, üye kayıt defterleri ve noter huzurundaki istifalarla ispat edilebileceği neticesine varılmak gerekir.

Ancak, bu belgelerin hakikatı aksettirmediği şüphesi olan veya sahte olduğu iddia edilen hallerde, Bölge Çalışma Müdürlükleri'nin, yetkili sendikayı tesbit edebilmek için gerçek durumu meydana çıkartacak incelemeleri yapması, bir zaruret olarak ortaya çıkmaktadır.

Bu incelemelerin, yürürlükten kaldırılan 30.1.1978 gün ve 6 numaralı Genelge'de belirtildiği

şekilde her bir işçinin çağrı tarihinde hangi sendikaya üye olduğunun sorulması, işçinin imzasını taşıyan İş Müfettişleri tarafından işyerlerinde düzenlenecek birer tutanakla durum tesbiti şekinde yapılması, referandumun başka bir şekilde olan bir nevi iradi beyanı tatbikatı olmaktadır ki, bu husus, Yargıtay'ın yukarıda belirtilen 24.12.1975 tarihli kararına aykırı düşmektedir.

Bu bakımdan, «Durum Tesbiti» yolunun, Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin 19.6.1978 gün ve E. 78/7397-K.78/8654 sayılı kararında belirtildiği gibi münhasıran üye kayıt fişlerinin veya üye kayıt defterlerinin hakikatı gösterip göstermediğinin ortaya konulması şeklinde yürütülmesi ve aksine bir mahkeme kararı bulunmayan hadiselerde, işçilerin hangi sendikaya üye olduklarını belirtmek üzere irade beyanı yoluna gidilmemesi, 274 ve 275 sayılı Kanunların ilgili maddeleri ve 24.12.1975 tarihli Yargıtay Kararı karşısında hukuki mecburiyettir.

Bundan böyle yapılacak yetki tesbitlerinde, incelemelerin işbu Genelge esasları çerçevesinde yürütülmesini önemle rica ederim.»

Cavit ERDEMİR
Çalışma Bakanı

TÜRK-İŞ'İN GÖRÜŞÜ :

Çalışma Bakanı Cavit Erdemir, yetkili sendikayı saptamayı belirleyecek işlemle ilgili 6 sayılı genelgenin, 15 Kasım 1979 tarihinde ertelendiğini bildirmişti.

Ancak, genelgenin ertelenmesiyle bu konudaki ters ve hukuka aykırı uygulamanın sona ermiyeceğini belirten TÜRK-İŞ, Çalışma Bakanlığına yaptığı yazılı başvuruda, hazırlanacak yeni bir genelgede yer almasını istediği hususları bildirmişti.

Öteden beri iş müfettişlerince yapılmakta olan durum tesbitinin yasal olmadığını savunan TÜRK-İŞ, bu uygulamanın yargıtay kararlarına da ters düştüğünü hatırlatmıştı.

Yasal bir düzenleme yapılmadan, referandum şeklinde nitelendirilecek herhangi bir işlemin de hukuki olamıyacağı belirtilmiş, yetki uyuşmazlıklarının uzun süre sonuçlanamadığı gerçeği dile getirilmişti.

Bu nedenlerle TÜRK-İŞ, bu konuda çıkarılması gereken yeni bir genelgede, yetkili sendika belirlenirken, tarafların karşılıklı talepte bulunmaları halinde, ya da ibraz edilen belgelerin sıhhatli olmadığı yolunda kesin delillerin bulunması sırasında, taraf sendikalarca ibraz edilmiş üye fişlerinin işçilere gösterilerek, bu belgelerdeki imzanın ve belge üzerindeki bilgilerin kendilerine ait olup olmadığının sorulmak suretivle saptanmasını istemektedir. TÜRK-İŞ'in bu konudaki yazılı başvurusunda, durum tesbiti bu şekilde yapılırken, taraf sendika temsilcilerinin de hazır bulunması istenmiştir.

TÜRK-İŞ'İ ZİYARETLER

BAŞBAKANLIK MÜSTEŞARI TURGUT ÖZAL TÜRK-İŞ'İ ZİYARET ETTİ...

ŞİDE : «DEVALÜASYONDAN SONRA KISA SÜREDE KOKLÜ VE ETKİN ONLEMLER ALINMALIDIR.» DEDİ.

Başkanlık Müsteşarı ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşar Vekili Turgut Özal, Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonunu ziyaret ederek, Genel Sekreter M. Sadık ŞİDE, Genel Mali Sekreter Ömer ERGÜN ve Genel Eğitim Sekreteri Kaya ÖZDEMİR'le görüşmüştür.

Başkanlık Müsteşarı TÜRK-İŞ'i ziyareti sırasında, Konfederasyon İcra Kurulunun, devalüasyondan sonra, alınması gerekli sosyal önlemlerle ilgili olarak, Başbakan Demirel'e verdiği rapor üzerinde görüşmüşlerdir. Görüşme, 2,5 saat sürmüştür.

TÜRK-İŞ Genel Sekreteri M. Sadık ŞİDE 1 Şubat günü yapılan bu Devalüasyondan sonra, işçi kesiminde ortaya çıkan gelişmeleri anlatmış, yine devalüasyondan sonra, yapılan zamlardan işçilerin, memurların, emeklilerin, küçük esnaf ve köylülerin, geçim sıkıntılarının bir kat daha arttığını söyleyerek, buna kısa zamanda köklü ve etkin tedbirler alınmasını önermiştir.

Konfederasyonumuz Genel Sekreteri, ayrıca, devlet planlama teşkilâtı olarak, yatırımların hızlandırılmasını, işsizliğin önlenmesini, adaletli bir vergi reformunun sağanmasımn yanı sıra, asgari geçim indirimi kanununun çıkarılmasını da istemiştir.

ŞİDE, Ayrıca, 1980 Yılında kamu kesiminde yapılacak ve yaklaşık 800 bin işçiyi kapsayacak olan Toplu İş Sözleşmelerinde görüşmelerin kısa sürede bitirilmesini ve reel ücretlerin fiyatların üzerine çıkarılacak düzeyde belirlenmesi gereğini hatırlatmıştır.

TÜRK-İŞ'İ ZİYARETLER

FEDERAL ALMANYA ÇALIŞMA ATEŞESİNİN TÜRK-İŞ'İ ZİYARETİ

Federal Almanya Çalışma Ataşesi Bernd Geiss TÜRK-İŞ'i ziyaret etti. TÜRK-İŞ Genel Sekreteri M. Sadık Şide ve Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Orhan Erçelik ile görüşen Geiss'in bir nezaket ziyaretinde bulunduğu belirtildi.

Ziyaret sırasında, Federal Almanya'da çalışan Türk işçilerinin çeşitli sorunları ve bunların çözüm yolları üzerinde duruldu. Fotoğrafta, TÜRK-İŞ Genel Sekreteri M. Sadık Şide, Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Orhan Erçelik Federal Almanya Çalışma Ataşesi Bernd Geiss ve TÜRK-İŞ Dışilişkiler Uzmanı Derviş Albayrak görülüyor.

DANIŞTAY BAŞKANI RAGIP TARTAN'IN TÜRK-İŞ'İ ZİYARETİ

Danıştay Başkanı Ragıp Tartan, TÜRK-İŞ'i ziyaret ederek Genel Sekreter M. Sadık Şide ile bir süre görüştü.

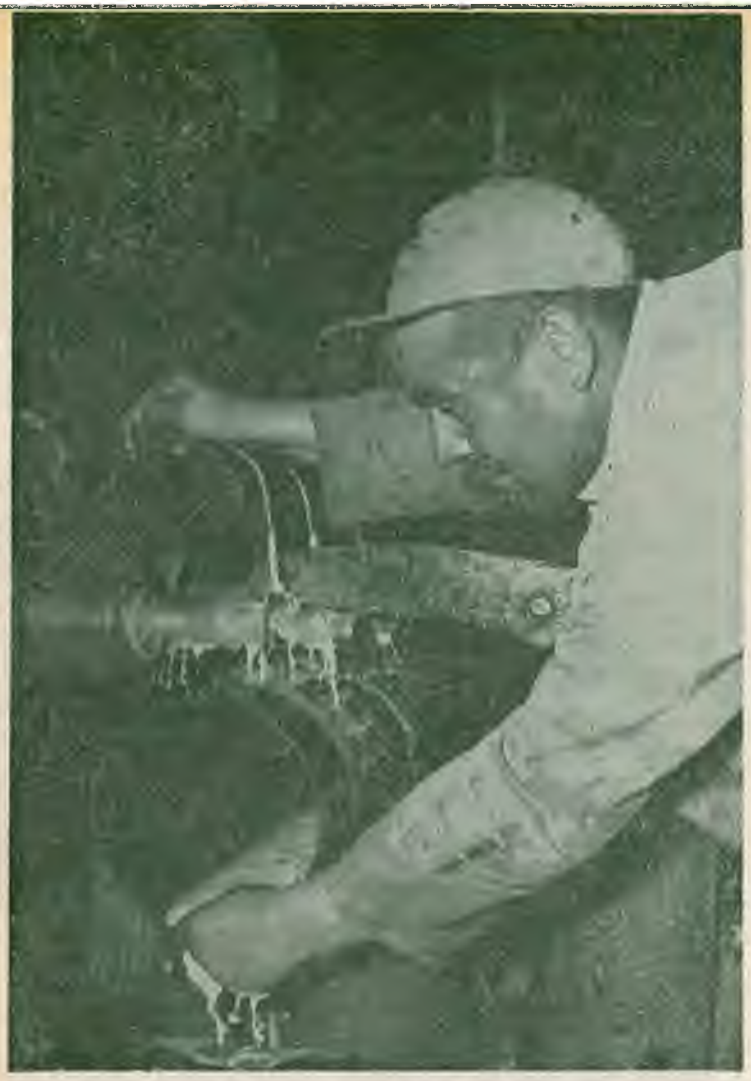
İki saate yakın süren görüşme, Danıştay Başkanlarının TÜRK-İŞ'i ilk ziyaretini oluşturuyor. Resimde, Danıştay Başkanı Tartan ve TÜRK-İŞ Genel Sekreteri Şide, sohbet sırasında görülüyor.

1980 YILI İÇİNDE KAMU SEKTÖRÜNDE ÇALIŞAN 860 BİN İŞÇİ ADINA TOPLU SOZLEŞME İMZALANACAK

1980 yılı içinde, kamu sektöründe çalışan 860 bin işçi adına yeni dönem toplu iş sözleşmeleri imzalanacaktır.

Türkiye'de toplu iş sözleşmesi düzeninin yürürlükte bulunduğu 16 yıldan bu yana, sözleşmelerden yararlanacak işçi sayısının, ilk kez bu kadar yüksek bir düzeye çıktığı bildirilmiştir.

Kamu sektöründe bu yıl imzalanacak toplu iş sözleşmeleri kapsamına girecek 860 bin işçiden 718 bini TÜRK-İŞ'e, 72 bini de DİSK'e bağlıdır. Geri kalan 70 bin işçi ise öteki konfe-

derasyon ve bağımsız sendika üyesi işçilerdir.

TÜRK-İŞ'DEKİ HAZIRLIK...

TÜRK - İŞ Genel sekreteri M. Sadık Şide, konuyla ilgili olarak yaptığı açıklamada şunları söylemiştir:

«Sözleşmeleri imzalanacak sendikaların yaptıkları hazırlık çalışması yürütülmektedir. Sözleşme imzalayacak sendikaların yaptıkları hazırlık çalışmalarının yanısıra, TÜRK-İŞ Genel Merkezi'nde de koordinasyon sağlamak amacıyla bir çalışma programı hazırlanmıştır.

Önümüzdeki günlerde yapılacak toplantılarda, toplu sözleşmeler arasındaki farklılıkların belli bir düzeyde tutulması için çalışılacaktır.

Bu arada, kısa bir süre önce Sayın Başbakanla yaptığımız toplantıda aldığımız karara göre, zaman zaman Başbakan'ın başkanlığında, bakanlar - sendikacılar toplantıları yapmak suretiyle (ülke ekonomisi koşulları na paralel nasıl sonuçlar alınacağı) yolunda kararlara varacağız. (Ülke ekonomisini yıpratmadan, işçinin hakkının nasıl alınacağı) yolunda kararlar almaya çalışacağız.»

TOPLANTILAR...

Genel Sekreter Şide'nin açıklamasında belirttiği toplantılardan ilki. Ocak ayının birinci haftasında yapılmış ve sözleşme hazırlıkları ile yetki konusu görüşülmüştür.

Şubat ayının ikinci haftasında yapılması planlanan ikinci toplantıda ise, toplu iş sözleşmesi görüşmeleri sırasında ücret, sosyal yardımlar ve öteki çalışma koşulları ile ilgili istekler ve bunlarda hangi ölçülerin kullanılacağı belirlenecektir.

Mart ayının üçüncü haftasında yapılacak üçüncü toplantıda, sözleşmelerin uygulama alanı ve dayanışma aidatı konuları gözden geçirilecek, nisan ayının dördüncü haftasında yapılması planlanan son toplantıda ise, toplu sözleşme ile kazanılmış hakların, birikmişse farkların ödenmesi için yapılması gerekli girişimler saptanacaktır.

SÖZLEŞME İMZALANACAK İŞYERLERİ...

1980 yılı içinde toplu iş sözleşmesi imzalanacak işyerleri arasında işçi sayısı yönünden birinci sırayı 70 bin işçi ile Tekel Genel Müdürlüğü almaktadır. Bunu, 56 bin işçi ile Ereğli Kömür İşletmeleri ve 54 bin işçi ile de Karayolları Genel Müdürlüğü izlemektedir.

Konfederasyona bağlı sendikaların 1980 yılı içinde toplu sözleşme imzalayacakları kamu sektörüne bağlı işyerleri ve bu işyerlerinde çalışan işçi sayıları şöyledir :

1. Maden Federasyonu : EKİ Zonguldak (56 bin), Etibank (15 bin) Garp Linyitleri (6 bin 500), Ege Linyitleri (5 bin 500), Divriği Madenleri (1600) MTA Enstitüsü (6400), Tekel Genel Müdürlüğü (4 bin) Çorum Kömürleri (bin), Elbistan - Afşin (bin), Kömür Tevzii Müessesesi (2000).

2. Teksif Sendikası : Sümerbank Genel Müdürlüğü (30 bin) (imzalandı).

3. Tekgıda-İş Sendikası : Tekel Genel Müdürlüğü (70 bin), Çay-Kur Genel Müdürlüğü (40 bin), Et ve Balık Kurumu (10 bin) Yem Sanayii (5 bin)

4. Yol-İş Federasyonu : Karayolları enel Müdürlüğü (54 bin), YSE Genel Müdürlüğü (47 bin 800), Yapı İskan Genel Müdürlüğü (7 bin 200), DHL Genel Müdürlüğü (3 bin), Köyişleri Bakanlığı (10 bin 800).

5. Şeker-İş : Türkiye Şeker Fabrikaları (30 bin)

6. Tarım-İş Sendikası : Tarım Bakanlığı (20 bin), Orman Bakanlığı (30 bin), Köyişleri Bakanlığı (4 bin).

7. Petrol-İş Sendikası : TPAO Genel Müdürlüğü (8 bin), Petrol Ofisi Genel Müdürlüğü (6 bin), Azot Sanayii Genel Müdürlüğü (7 bin), Petkim Genel Müdürlüğü (5 bin) İpraş Genel Müdürlüğü (bin 500), Sümerbank Genel Müdürlüğü (2 bin),

8. Ağaç-İş Sendikası : Orman Bakanlığı (2 bin), İmar İskan Bakanlığı (2 bin), Milli Eğitim Bakanlığı (2 bin), Sümerbank (bin 500).

9. Deri-İş Sendikası : Beykoz Deri Sanayii (7 bin).

10. Tezbüro-İş Sendikası : İmar ve İskan Bakanlığı (bin 900), Köyişleri Bakanlığı (bin 200), Sümerbank (750), Boğaziçi Üniversitesi (400), A.İ.T.İ.A. (120) Milli Eğitim Bakanlığı (100), Adalet Bakanlığı (40).

11. Tes-İş Federasyonu : DSİ Genel Müdürlüğü (26 bin 300), EİEİ Genel Müdürlüğü (3 bin), İller Bankası Genel Müdürlüğü (700).

12. Dokgemi - İş Sendikası : Denizcilik Bankası (6 bin 500).

13. Deniz Ulaş-İş Federasyonu : Denizcilik Bankası (8 bin 500), Deniz Nakliyat (5 bin)

14. Likat-İş Sendikası : Denizcilik Bankası (4 bin), TCDD Genel Müdürlüğü (3 bin).

15. Türk Harb-İş Sendikası : Milli Savunma Bakanlığı (33 bin)

16. DYF-İŞ Federasyonu : TCDD Genel Müdürlüğü (45 bin)

TÜRK-İŞ Genel Sekreteri M. Sadık Şide, adı geçen işyerlerinde çalışanların sayısının 644 bini bulduğunu, bunun yanısıra, yarı kamu kuruluşlarında çalışan toplam 74 bin işçi adına da TÜRK-İŞ'e bağlı sendikalar tarafından 1980 yılı içinde toplu iş sözleşmesi imzalanacağını bildirmiştir.

Nüfusumuzun yarısı çocuk yaşta...

14 YAŞINA KADAR OLAN ÇOCUKLARIN SAYISI NÜFUSUN YARISINA YAKLAŞIYOR

Türkiye'de 14 yaşına kadar olan çocuk sayısının 20 milyona yaklaştığı ve bu yaş grubuna giren çocukların yüzde 46'sının gelir düzeyi düşük ailelerden geldiği belirtilmektedir.

Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü'nün yaptığı bir araştırmada, ayrıca gelir düzeyi düşük olan bu ailelerde, doğurganlık oranının çok yüksek olduğu saptanmıştır. Yıllık 15 bin liranın altında olan gelir düzeyi düşük ailelerde, ortalama çocuk sayısının 5, yıllık hane halkı geliri 25 bin liranın üstünde olan ailelerde ise ortalama çocuk sayısının üç olduğu belirlenmiştir.

Türkiye'de sağlıksız bir kuşağın yetiştiği belirtilen araştırmada, doğurganlık oranının önemine de değinilerek, «Gelir düzeyi yüksek ailelerin az sayıda çocuk sahibi olma eyleminde oldukları» görüşüne de yer verilmiştir.

«Okuma yazma bilmeyen annelerde ortalama çocuk doğum oranı yılda 4 iken bu oran ortaokul ve daha fazla eğitim görmüş kadınlarda yüzde 2'ye kadar düşmektedir.»

Türkiye'de son nüfus sayımına göre 20 milyon 394 bin 327 kadının yüzde 70'inin okuma yazma bilmediği belirtilen araştırmada, doğurganlık, oranının yükselmelerinin, kırsal alanda «Geniş aile oluşturma eğiliminden» kaynaklandığı belirtilmiştir. Kırsal kesimde, işgücü elde etmek için, aile büyüklüğünün önem taşıdığına değinilerek, «Kırsal alanda yaşlarını sürdüren ailelerin yüzde 77'sinin 5 ve daha fazla çocuklu olduğu, bu oranın topraksız tarım işçilerinde yüzde 79, ortak ve yarıcı ailelerde ise yüzde 63 olarak saptandığı belirtilmiştir..

Öte yandan, Türkiye nüfusunun 1980 yılında, 45 milyonu aşması bekleniyor. Bu yıl yapılacak genel nüfus sayımı için Devlet İstatistik Enstitüsü'nce hazırlıkların sürdürüldüğü bildirildi.

Yapılan tahminlere göre 1955-1965 yıllarını içine alan 10 yıllık dönemde yüzde 2,8 oranında olan ve 1970'li yılların başında yüzde 2,5'e düşen nüfus artış hızı 1980 yılında yüzde 2,2'ye iniyor. Böylece 1950-1975 yılları arasındaki 25 yıllık sürede 20,9 milyondan 40,3 milyona ulaşan Türkiye nüfusunun 1980 yılında 45 milyonu aşacağı hesaplanıyor.

Ölümünün altıncı yılında

DEMİRSOY ANILDI

TÜRK-İŞ Eski Genel Başkanlarından Türk İşçi Hareketinin ölümsüz lideri Seyfi Demirsoy, 14 Ocak 1980 Pazartesi günü Saat 9.15 te, ölümünün altıncı yılında kabri başında anıldı. Yapılan anma töreninde TÜRK-İŞ İcra Kurulu üyeleri, eski genel başkanlardan Kontenjan Senatörü Halil Tunç, TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu Üyeleri, çeşitli sendika yöneticileri, Demirsoy'un eşi Mükerrem

Demirsoy, oğulları Bülent ve Levent Demirsoy ile diğer aile efradı, TRT ve Basın Mensupları da hazır bulundular.

Seyfi Demirsoyun kabrine TÜRK-İŞ Yöneticileri tarafından çelenk konulmasıyla başlayan anma töreninde bir konuşma yapan TÜRK-İŞ Genel Başkanı İbrahim Denizcier, Demirsoy'un kişiliği ve sendikacılığını dile getirerek Türk işçi Hareketine yaptığı hizmetleri anlattı. Denizcier kalabalık bir topluluğun katıldığı anma töreninde daha sonra şunları **söyledi :**

«Değerli Genel Başkanımız Seyfi Demirsoy, bundan altı yıl önce, aramızdan ayrıldı. Acısı içimizden, anısı kalplerimizden asla silinmiyeçektir.

O'nun prensiplerinden ve çizgisinden ayrılmamaya kabri başında bir defa daha söz veriyor ve Aziz Başkanımızı Şükranla anıyoruz. Ruhu Şâd, makamı cennet olsun.»

DEMİRSOY KİMDİR?

Ölümünün 6. yılında aziz hatırası önünde saygı ile eğildiğimiz büyük lider Seyfi Demirsoy, 1920 yılında Manastır'ın Nasliç kasabasında dünyaya geldi. 1945 yılında İstanbul Bira Fabrikasına işçi olarak giren Demirsoy 1946 yılında sendikaların kurulması serbest bırakılınca bazı arkadaşlarıyla birlikte İstanbul Bira İşçileri Sendikalarını kurdu, 12 yıl süre ile bu sendikada yöneticilik yaptı. 1952 yılında TÜRK-İŞ'in kurucuları arasında yer alarak ilk icra kurulunda muhasip üyeliğe (Genel Mali Sekreterliğe seçildi.) Tekgıda-İş Sendikasının da kurucularından olan ve ilk Genel Sekreteri olan Seyfi DEMİRSOY 1960 yılında yapılan Genel Kurulda TÜRK-İŞ Genel Başkanlığına seçilerek ölüm tarihi olan 14 Ocak 1974 gününe kadar bu görevini başarı ile yürüttü. Demirsoy evli ve 3 çocuk babasıydı.

İŞÇİ BABASI DEMİRSOY FAKİR ÇOCUKLARLA DA İLGİLENİRDİ.

TÜRK-İŞ'İN UNUTULMAZ LİDERİ DEMİRSOY'U MEZARI BAŞINDA BİR KEZ DAHA ANDIK

GEÇMİŞTEN BİR HATIRA : DEMİRSOY, DEMİREL, TUNÇ VE DİĞER ARKADAŞLARI BİRARADA

DEMİRSOY, CUMHURBAŞKANI KORUTÜRK VE ZAMANIN BAŞBAKANI NAİM TALU İLE BİR TOPLANTIYI İZLERKEN

ABD Başkanlarının ayakta alkışladıkları lider:

GÜÇ DURUMLARIN ADAMI "MEANY" ARTIK HAYATTA DEĞİL...

URAL YAMAÇ

AFL - CIO GENEL BAŞKANI GEORGE MEANY, KASIM AYINDA YAPILAN SON KONGREDE, A.B.D. BAŞKANI CARTER'DAN DA BOL ALKIŞ ALMIŞTI

GEORGE MEANY'NİN
SENDİKAL HAYATI
OLDUKÇA HAREKETLİ
GEÇMİŞTİ.
HALİL TUNÇ İLE (ÜSTTE)
KIRKLAND İLE (ALTTA)

Amerikan İşçi Sendikaları Konfederasyonu Genel Başkanı George Meany, 10 Ocak 1980 tarihinde 86 yaşındayken öldü. Amerikan ve dünya sendikacılığında «Güç Durumların Adamı» olarak bilinen George Meany'nin tüm yaşamı sendikacılık içinde geçmiştir.

George Meany, sendikacılığı sırasında sadece ücretler ve çalışma şartları ile değil, tüm çalışanların çıkarları ve refahı için çaba göstermiştir. Meany bu çalışmalarının sonucu ulusal ekonomik sorunlar, sosyal yasalar ve uluslararası ilişkiler konusunda sözü dinlenen bir otorite olarak kabul edilmiştir.

(AFL - CİO) nun Genel Başkanı zorluklar karşısında pratik ve ani kararları, enerjisi ve zaman tanımayan çalışması ile bilindiği kadar aldığı kararların saşmaz bir biçimde doğruluğu ile de tanınmıştır. Bu arada çalışmasını bildiği kadar, sorunlar çözümlendikten sonra dinlenmesini de bildiği söylenmektedir.

TÜM AYRINTILARI ÖĞRENMEDEN KONUYA GİRMEZ

İnsanları etkileyen bir kişiliğe sahip George Meany, katıldığı her toplantıda bu kişiliği ile dikkatleri üzerine çekmiş ve oturum başkanı seçilmiştir. Meany'nin katıldığı her toplantıda, başkanlık için başka birinin ismi teklif edilmez, hatta düşünülmez olmuştur.

George Meany'nin kendisi ile çalışanlar, onun konuları iyi çalıştığını ve «Ev Ödevini» iyi yaptığını kısa zamanda öğrenmişlerdir. Her hangi bir sorunun tüm ayrıntılarını öğrenmeden hiç bir konuya girmeyen AFL-CİO Başkanı, bu çalışmaları sırasında işine yaramıyacak ayrıntıları bir kenara itmek ve konunun özünü hemen kavrayıp akılcı çözümler getirmekle ün yapmıştır.

AFL İLE CİO'YU BİRLEŞTİRİYOR

Bu yetenekleri sayesinde Meany 20 yıllık bir bölünme ve zaman zaman amansız mücadeleye son vererek, 1955 yılında AFL ile CİO'nun birleşmesini sağlamıştır. Meany, AFL Genel Başkanı seçildiği ilk gün, amacının ve görevinin Amerikan sendikacılığını güçlendirmek ve iki ayrı konfederasyonu birleştirmek olduğunu söylemiştir. Daha sonra da iki konfederasyonu birleştireceğini ilan eden Meany, bu birleşmeyi sağlamak için büyük çaba göstererek bütün yeteneklerini kullanmıştır. Birleşme görüşmeleri sırasında da taraflar birleşmeden sonra ortaya çıkacak Amerikan İşçi Sendikaları Konfederasyonu (AFL-CİO) nun Genel Başkanının Meany olacağına dair itirazsız ve oybirliği ile karar almışlardır.

SENDİKACININ OĞLU MEANY

Amerikan İşçi Sendikaları Konfederasyonu (AFL-CİO) nun 15 Kasım 1979 tarihinde Washington'da yapılan Genel Kurulunda yakından tanımak imkanını bulduğum George Meany, 16 Ağustos 1894 yılında Newyork'ta dünyaya gelmiştir. babası Micheal Meany, dürüst ve inanmış bir sendikacı olarak su temircileri mahalli sendikası başkanlığı görevini yapmıştır.

Bu arada, ailesinin geçimine katkıda bulunması zorunlu olunca George Meany, lise öğrenimini terk ederek çalışma hayatına atılmıştır.

GEORGE MEANY BAŞKANLIĞI SÜRESİNCE A.B.D. BAŞKANLARI TARAFINDAN HER ZAMAN İLGİ VE TAKDİRLE KARŞILANMIŞTI

MUSLUK TAMİRCİSİ MEANY

George Meany, çalışmağa başlayınca baba mesleğini tercih etmiş ve beş yıllık çıraklık döneminden sonra, 1915 yılında (Usta-Tamirci) belgesini alarak musluk tamircisi olmuştur.

Musluk Tamircisi George Meany, yedi yıl sonra yine babası gibi mahalli sendikanın yöneticiliğine seçilmiştir. Sendikacılığa seçildikten sonra, kendi iş kolunun dışında sendikacılığın yayılması için de uğraşı veren ve inşaat işkolu ile AFL Bölge temsilciliğinde bulunan Meany, bu arada sendikacılıkta özellikle örgütlenmede büyük başarı kazanmıştır.

BAŞKAN ROOSVELT'İN DANIŞMANI

George Meany, 1934 yılında artık tanınmış bir sendikacıdır ve Newyork eyaleti sendikalar federasyonu başkanıdır. Bu görevinde de aralıksız beş yıl kalan Meany, bu beş yıl içinde eyalet meclisinden tüm geçmişe oranla daha çok sosyal adalet ve çalışma hayatını ilgilendiren eyalet yasalarının çıkmasında önemli bir rol oynamıştır.

Meany, 1939 yılında Amerikan İşçi Sendikaları Federasyonu (AFL) Genel Kurulunda, Mali-Genel Sekreter seçilerek, o tarihlerde federasyonun ikinci adamı olmuştur. İkinci dünya harbi sırasında, çalışma hayatını ilgilendiren değişik komisyonlarda (AFL) temsilcisi olarak görev yapmış ve bu arada Cumhurbaşkanı Roosvelt'in ulusal işçi-işveren konusunda danışmanlarından biri olmuştur.

ÖNCE AFL DAHA SONRA AFL-CİO GENEL BAŞKANLIĞI

George Meany, AFL Genel Başkaı W. Green'in ölümünden sonra, 25 Kasım 1952 Tarihinde İcra Kurulu tarafından AFL Genel Başkanlığına getirilmiştir. Bundan sonraki iki dönemde AFL Genel Kurulu Oybirliği ile George Meany'i Genel Başkanlığa seçmiştir.

AFL-CİO'nun birleşmesinden sonra ilk genel kurulda 5 aralık 1955 Tarihinde yine oybirliği ile genel başkanlığa getirilmiştir. 1979 Yılı kasım ayında yapılan ve (AFL-CİO) nun 13 ncü Genel Kurulu olan toplantıda ise kendi isteği ile sendikacılığı bırakmıştır. (AFL-CİO) nun tüm Genel Kurullarında George Meany, genel başkanlık için adaylığını koyduğu sırada, her defasında oybirliği ile seçilen ender liderlerden biridir.

DENİZCİER ÜZÜNTÜLERİNİ BİLDİRDİ

George Meany'nin ölüm haberinin duyulması üzerine, TÜRK-İŞ Genel Başkanı İbrahim DENİZCİER, (AFL-CİO) nun yeni Genel Başkanı Lane KIRKLAND, ICFTU Genel Sekreteri Otto Kresten ile AAFLI Genel Direktörü Morris Paladinoya birer telgraf göndererek, George Meany'nin ölümü dolayısiyle, kendisinin ve teşkilatının üzüntülerini bildirmiştir.

KIDEM TAZMİNATLARI İLE İLGİLİ TÜRK-İŞ GÖRÜŞÜ ÇALIŞMA BAKANLIĞI'NA GÖNDERİLDİ

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK-İŞ) Kıdem Tazminatları ile ilgili görüşünü saptayarak, bunu 1 Şubat günü Çalışma Bakanlığına göndermiştir.

Bilindiği gibi, 1475 Sayılı İş Kanununun «Kıdem Tazminatı» başlığını taşıyan 14 ncü maddesini değiştiren, 1927 Sayılı Yasanın 1 nci maddesinin Anayasa Mahkemesi tarafından iptaline ilişkin kararı, 14 Nisan 1980 tarihinde yürürlüğe girecektir.

TÜRK-İŞ, 14 Nisan 1980 tarihine kadar kıdem tazminatı hakkında yasa çıkartılmaması halinde, İş Hukukunda önemli bir boşluk ortaya çıkacağı ve büyük bir işçi kitlesini ilgilendirecek bu konuda uyuşmazlıkların artacağı görüşünden hareketle, 1475 Sayılı Yasanın iptal edilen 14 ncü maddesi yerine kaim olacak yasanın esaslarını, üye kuruluşların yetkilileri ve hukukçularının katıldığı toplantıda belirleyerek bir rapor halinde Çalışma Bakanlığına göndermiştir.

TÜRK-İŞ'in Çalışma Bakanlığına gönderdiği gerekçeli raporda, özetle;

«— İş Hukukunun temel ilkesi uyarınca kıdem tazminatlarına tavan getirilmesinin mümkün olamıyacağını,

— İşçinin her ne sebeple olursa olsun, ölümü halinde kıdem tazminatı alacağının teminat altına alınmasını ve,

— İşverenleri kıdem tazminatı ödeme yükümünden uzaklaştırabilecek hiç bir kayda, yasada yer verilmemesini,» savunmuştur.

SANCILAR DİNECEK Mİ?

Türkiyemiz Ekonomik sıkıntıların diz boyu olduğu bir ülke haline gelmiş bulunuyor. Bu sıkıntıların asıl sebeblerini, birbir sayıp dökmek bu yazının konusu değildir. Çok kısa bir biçimde açıklamak gerekirse Ekonomik istikrarla ilgili olduğunu yıllardır biz, bilim adamları hatta bazı insaflı siyaset adamlarımız söyler dururuz. Siyasi istikrarı olmayan ülkelerde Ekonominin istikrar içinde yürütülebileceğini sanmak beyhudedir!

Çok partili demokratik hayatın vazgeçilmiz unsurları partilerimiz Atatürk'ün koyduğu Ekonomik modelden sapma yaptıkça açmazlar, çıkmazlar hiç şüphesiz çoğalır. Karma Ekonomi adı verilen Atatürkçü düşünce Anayasamıza da girmiş ve bu sistemin uygulanması Anayasa emri haline gelmiştir. Bizdeki iki büyük siyasi parti ise birbiriyle tam manası ile çekişecek, ekonomik görüş ve düşünceyi uygulamak istemektedirler. Asgari Müştereklerde Siyasi partilerimiz buluşmalıdırlar, birleşmelidirler diye diye TÜRK-İŞ liderlerinin dillerinde tüy bitmiştir! Ne var ki, bu isteğe pek de iltifat eden olmamış ve TÜRKİYEMİZ bu gün içinde bulunduğumuz Ekonomik Dar boğaza biraz petrol bunaımından birazda Yönetimde bulunanların halalarından gelip oturmuştur. şimdi günümüzde yapılmak istenen ciddi operasyonlarla hastayı tedavi etmek ve Ameliyatı başarılı kılmaktan ibarettir. Bu ortamda Ameliyatı başarılı yapan Operatör başarıya ulaşabilecek midir? Ekonomik sıkıntıları arkada bırakacak ve Oh diyebilecek duruma gelebilecek miyiz? Bu sorunun cevabının iyimserlikle verilmesi son derece güçtür

Son ve Ağır Develüasyondan sonra paramızın değeri oldukça düşürüldükten sonra bile Türkiye muhtaç bulunduğu Döviz ihtiyacını karşılayarak, sıkıntıları ortadan kaldırabilecek midir? İşte en önemli nokta burasıdır. Siyasi istikrara muhtaç bulunan Türkiye Azınlık Hükümeti elile ciddi operasyonlar yapmıştır. Alınan bir dizi tedbir bu operasyonların lüzumunu ortaya koymaktadır. Nitekim bu Operasyonları Eleştirenler ortaya değişik bir çarede koyamamakta ve şunlar yapılsaydı Ekonomi düzlüğe çıkar diyememektedirler. M.S.P. sayın genel başkanının Batıya Sırt çevirme teklifinin ciddi bir teklif olmadığı bütün sendikacılarca bilinmektedir. Öyleyse Develüasyonların kaderinde bulunan Yıpranma, hayat pahalılığı özetle Kemer sıkma politikasının sonucunu bile bile Hükûmet bu tedbirleri neden almıştır? Bu Hükûmetin ağır bir siyasi sonucu göze alabilmesi için çok ciddi sebebler olması gerekir. Sayın Başbakanın tabiri ile Politikadan önce Memleketin ve Milletin düşünüleceği bir dönüm noktasına gelinmiştir. Bu noktada Sancılar dindirilmek ve sorunlara çözüm bulunmak isteniyor ve bununda DEMOKRASİ içinde çareleri aranıyorsa Siyasette kör döğüşünü bırakmak ve enkaz üzerine kaşane inşa gibi bir saçmalıktan vazgeçmek şart tır. Ulusal bir seferberlik daha doğrusu Ulusal bir Ekonomi seferberliği kapımıza gelip çatmıştır.

Böylesine bir seferberliği ne Adam Simth'nin felsefesile ne de Marksın Ütopyası ile gerçekleştirebiliriz; Demokrasi zor fakat doğru dürüst işletilirse en güzel rejimdir. Sorunlarımıza Demokrasi kuralları içinde çare aramak ve aradığımız çareleri Atatürkçü bir Dünya görüşü ile değerlendirmek zorundayız. Ekonomik sıkıntıların kısa sürede sona ermesi beklenmemelidir. Bu sıkıntıların ceremesini bir kuşak çekecektir. Daha doğrusu bizler çekmeğe mecburuz. Eğer Akılcı bir yolla elbirliği edilirse sıkıntıları atlatmak mümkündür.

Türk - İş'in ortağı bulunduğu

AKSARAY MOTOR SANAYİİ'nin ÖDENMİŞ SERMAYESİ I MİLYARA YÜKSELTİLDİ

BU YIL SONUNDA ÜRETİME GEÇMESİ PLANLANAN FABRİKA YILDA 29 BİN ADET MOTOR YAPABİLECEK

TÜRK-İŞ'in de ortağı bulunduğu Aksaray Motor Sanayii ve Ticaret Şirketine ait ödenmiş sermayenin 250 milyon liradan 1 milyar liraya çıkarılması kabul edilmiştir.

TÜRK-İŞ'in şirkete katılma payının 65 milyon liradan 185 milyon liraya çıkarılmasıyla ilgili toplantı, TÜRK-İŞ Genel Merkezinde yapılmış ve Konfederasyona bağlı birçok sendika, pay artırımını kabul etmişlerdir.

TÜRK-İŞ Genel Mali Sekreteri Ömer ERGÜN'ün başkanlığındaki toplantıya, Aksaray Motor Sanayii Yönetim Kurulu Başkanı Tunç KOMAN, Kuruluşun Genel Müdürü Ergin SUNGUR, Hukuk Müşaviri Doç. Dr. Nurkut İNAN ve TÜRK-İŞ'e bağlı bazı Sendikaların üst düzey yöneticileri katılmışlardır.

ERGÜN'ÜN AÇIKLAMASI :

Toplantıdan sonra basına bir açıklama yapan TÜRK-İŞ Genel Mali Sekreteri Ömer ERGÜN, TÜRK-İŞ'in ortaklık payının 65 milyon liradan 185 milyon liraya çıkarılmasının prensip olarak benimsendiğini bildirmiştir.

Konfederasyona bağlı sendikaların katılma paylarının ise, bundan sonraki toplantıda karara bağlanacağını belirten Ömer ERGÜN, fabrikanın bu yıl sonunda deneme üretimine geçmesinin planlandığını ve tam kapasite çalışmaya başlandıktan sonra, çeşitli tip ve büyüklükte 29 bin ağır dizel motor imal edilmesiyle yılda yaklaşık 7,5 milyar lira tutarında döviz tasarrufu sağlanacağını söylemiştir.

TÜRK-İŞ Genel Mali Sekreteri ERGÜN, daha sonra şu bilgiyi vermiştir.

«Aksaray'da inşaatı devam eden motor fabrikamız, plânlandığı üzere bu yıl sonunda deneme, 1984 yılında da tam kapasite üretime geçecektir. Türk-İş'ten başka TÜMOSAN, Desiyab, Taksan ve TEMSAN'ın ortaklığıyla kurulan Aksaray Motor Fabrikasının üreteceği ağır dizel motorları sayesinde, ekonomimiz yılda 20 milyar liralık katma değer ve yine yılda 7,5 milyar lira tutarında döviz tasarrufu sağlıyacaktır.

Yılda 24 bin mercedes ve 5 bin volvo motoru üretecek olan tesislerde 6 bin aileye iş imkânı sağlanacak ve bu sanayi nin gereği, yan sanayi kuruluşları da, iş sahalarını genişletmiş olacaktır.

Tesislerin yatırım hacmi 1984 yılına kadar 9 milyar liraya çıkarılacaktır. Fabrika, çeşitli tipte otomobil motorları yanında, ağır iş makinaları ve jeneratör motorları da üretecektir. TÜRK-İŞ, tamamen yerli üretim yapacak olan Aksaray Motor Sanayiini, sonuna kadar ortak sıfatıyla destekliyecektir.»

TÜRK-İŞ GENEL MALİ SEKRETERİ ERGÜN, AKSARAY MOTOR SANAYİİ İLE İLGİLİ BİLGİ VERDİ.

HUKUK

SÖZLEŞMEYE TARAF OLMAYAN SENDİKA, BAĞITIN SONA ERMESİNE EN AZ BİR AY KALA ÇAĞRIDA BULUNMALIDIR

İSTANBUL SEKİZİNCİ İŞ MAHKEMESİ

E. 1979/172 D. İş
K. 1979/36 D. İş
T. 24.9.1979

ÖZET : Toplu iş sözleşmesinde taraf olmayan sendikanın ne zaman çağrı yapabileceğine ilişkin Yasa'da bir açıklık yoksa da, yüksek mahkeme, taraf olmayan sendikanın da 275 sayılı Yasa'nın 4. maddesinin 2. fıkrasında yazılı bir aylık süreden önce çağrıda bulunması gereğini benimsemiştir.
(275 s.y.m. 4/2)

DAVA : T.B.G. Sanayii İşçileri Sendikası Genel Başkanı ve Genel Sekreterinin müşterek imzaları ile verilen 20.9.1979 tarihli dilekçede yazılı nedenlerle Bölge Çalışma Müdürlüğü'nün 13.9.1979 gün ve 979/1455 - 1461 sayılı kararlarının iptaline karar verilmesi istenmiştir.

İlgili prosedür dosyası, 24.9.1979 tarihinde mahkememize gelmekle, evrak üzerinde yapılan inceleme sonunda :

KARAR : A.M.H. Ticaret A.Ş.'nin İstanbul'da kurulu işyerlerinde T.B.G. Sanayii işçileri Sendikası ile işveren arasında bağıtlanmış ve 1.9.1976 - 1.9.979 dönemini kapsayan süresi belirli toplu iş sözleşmesinin varlığı, taraflar arasında çekişmeli değildir.

Bu toplu iş sözleşmesinin, akit taraflarca 275 sayılı Yasa'nın 4. maddesinin 2. fıkrasında yazılı bir aylık sürenin başlamasından önce fesih edilmediği yönü de çekişmeli değildir.

Şurasını hemen açıklamak gerekir ki Bölge Çalışma Müdürlüğü'nün, 4. maddesinin 1. fıkrasına verdiği anlama, mahkememizce katılma olanağı yoktur.

Bu maddede, süresi belirli bir toplu iş sözleşmesinin, üç yıldan daha uzun süreli olamıyacağı, hüküm altına alınmıştır. Diğer bir deyimle, bir defada 4 veya 5 yıllık süreli toplu iş sözleşmesi yapılamaz.

Ancak, aynı maddenin 2. fıkrası uyarınca süre bitiminden bir ay önce taraflardan birinin akdi fesih etmeme halinde, toplu sözleşmenin bir yıl daha yenilenmiş sayılacazı belirlenmiştir.

Bu açık hüküm karşısında 3 yıl süreli bir toplu sözleşmenin 2. fıkra gereğince uzatılamıyacağına değinen Bölge görüşü, mahkememizce yasal görülememiştir. Ne varki, 4. maddenin 2. fıkrası, sadece akit ... . taraflar için bağlayıcı nitelik taşır. Taraf olmayan diğer bir sendikanın o iş yerinde çağrı yapmasına engel değildir.

Mevcut toplu sözleşmede taraf olmayan sendikanın ne zaman çağrı yapabileceğine dair, 275 sayılı Yasa'da herhangi bir açıklık yoktur. Kural olarak, yürürlükte bulunan toplu iş sözleşmesinin bitimi ile diğer sendikanın çağrı yapma hakkının doğduğunu kabul etmek gerekirse de, yüksek mahkeme, taraf olmayan sendikanın dahi, 4. maddenin 2. fıkrasında yazılı bir aylık süreden önce çağrıda bulunması gereğini kararlarında benimsemiştir.

Bu görüş, iş hayatının daha düzenli bir biçimde devamı açısından Mahkememizce de yararlı bulunmuştur. Zira, bir işyerinde toplu sözleşme yapmak isteyen sendikanın, daha dikkatle davranarak yürürlükte bulunan sözleşmenin yenilenmiş sayılmasından önce çağrısını, akit sendikaya ve işverene ulaştırması gerekir.

Oysa, G.İ. Sendikası, 11.8.1979 tarihinde gazete ilanı yapmış, 14.8.1979 tarihinde de akit sendikaya yazılı bildiride bulunmuştur.

Toplu sözleşmenin bitiş tarihi, 1.9.1979 olduğuna göre, bir aylık süreden önce çağrı yapılmış sayılmaz. Bölgeden 20.7.979 tarihinde liste istenmiş olması, çağrı anlamına gelmez.

Bu düşüncelerle işyerinde mevcut toplu sözleşme, bir yıl daha yenilenmiş sayılacağından artık G.İ. Sendikası'nın çağrı yapmak olanağı da kalmadığından, Bölge Çalışma Müdürlüğü'nün 13.9.1979 gün ve 979/1455, 1456, 1457, 1458, 1459, 1460, 1461 sayılı kararlarının İPTALİNE,

Karar örneğinin taraflara tebliğine,

Presedör dosyasınnı ve karar örneğinin Bölge Çalışma Müdürlüğü'ne gönderilmesine karar verildi.

MANEVİ TAZMİNATA FAİZ YÜRÜTÜLEMEZ

DANIŞTAY ONİKİNCİ DAİRE :

E. 1978/6899
K. 1979/3774
T. 10.10.1979

ÖZET : Kişinin manevi varlığının ihlalini ölçüye vurmak ve manevi kayıplarını tümüyle gidermek olanaksızdır. Manevi tazminatın bu hukuki niteliği karşısında, bu tazminata faiz yürütülmesi uygun değildir. (521 s.Y.m. 98)

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onikinci Dairesi'nce Dairemizin 1978/6663 sayılı esasında kayıtlı olan karar düzeltme istemine ilişkin dosya, taraflar ve konusu aynı olan bu dosya ile birleştirilerek, işin gereği görüşüldü :

Danıştay Dava Daireleri ile Dava Daireleri Kurulu tarafından verilen kararlar hakkında kararın düzeltilmesi dileğinin kabulü, ancak 521 sayılı Danıştay Kanunu'nun 98 inci maddesinde yazılı sebeplerden birinin bulunması ile mümkündür.

Düzeltilmesi istenen kararda hükmedilen manevi tazminata faiz yürütülmemesinin nedenini ortaya koyabilmek için, manevi tazminatın hukuki niteliğinin açıklanması gerekmektedir.

Kişinin manevivarlığının ihlalini ölçüye vurmak ve manevi kayıplarını tümüyle gidermek olanaksızdır.

Manevi zarar söz konusu olunca, bunun değişik biçimlerde karşılanması mümkündür.

Ancak, pratik sonuçları ve tarafların istekleri gözönünde tutulunca, uygulamada, geniş oranda manevi zararı karşılamak üzere para olarak karşı tarafın belli ödemede bulunması öngörülmektedir.

Maddi tazminat, bir kimsenin malvarlığında meydana gelen eksilmeyi karşılamaktadır. Bu karşılamanın zaman süresi içinde gecikmesi de ayrıca hükmedilecek maddi tazminata faiz yürütülmesini gerekli kılmaktadır.

Manevi tazminatın açıklanan bu hukuki niteliği karşısında, davacılar vekilinin bu tazminata faiz yürütülmesine ilişkin ileri sürdüğü sebep ile davalının dilekçesinde ileri sürülen sebep, yukarıda anılan maddedeki sebeplerden hiçbirisine uymadığı gibi, davalının dilekçesinde ileri sürülen hususlar, esas kararda karşılandığından ve düzeltilmesi istenen karar, usul ve kanuna uygun olup başkaca düzeltmeyi gerektiren bir neden de bulunmadığından, yerinde olmayan davacıların ve davalının düzeltme isteminin reddine, 10.10.1979 gününde oybirliğiyle karar verildi.

SİGORTASIZ HİZMET SÜRESİ BORÇLANILIRKEN, ASKERLİK, SAPTANAN HİZMET SÜRESİ DIŞINDA BIRAKILMALIDIR

YARGITAY ONUNCU HUKUK DAİRESİ

E. 1979/2811
K. 1979/6204
T. 27.6.1979

ÖZET : Borçlanma yoluyla sigortasız hizmet sürelerinin belirlenmesinde, davacının askerlik hizmeti gördüğü süre, hesaba katılmaz. Bu tür borçlanmaların toplamı, on yılı geçemez. (1912 s.y.m. geçici 5/B - b)

DAVA : Davacı, A.E.'ye ait Eczanesi işyerinde 20.2.1958 ilâ 31.8.1969 yılları arasında geçen sigortasız hizmet sürelerinin borçlanmak suretiyle tesbitini ve sigortalı geçen hizmetleriyle birleştirilmesini istemiştir.

Hükmün davalı avukatı tarafından temyiz edilmesi üzerine, işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tesbit edildi.

KARAR : 1 — Dosyadaki yazılara, toplanan delillere ve hükmün dayandırıldığı gerektirici nedenlere göre, davalının aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan sair temyiz itirazları yerinde değildir.

2 — 15.2.1940 doğumlu bulunan davacının tespitini istediği süreleri içinde askerlik görevini yapmak üzere çalıştığı işden ayrılacağı ve bu hizmetin devam ettiği süre içinde «hizmet akdi»'ne bağlı olarak çalışamıyacağı söz götürmez. Bu nedenle, mahkemece, davacının askerlik hizmetini yaptığı sürelerin tespit edilerek, saptanan hizmet süresi dışında bırakılmaması usule ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir.

3 — Kabule göre de; davanın yasal dayanağını oluşturan 1912 Sayılı Yasanın geçici 5 nci maddesinin B/b fıkrası uyarınca borçlanacak hizmet toplamı 10 yılı aşamaz. Mahkemece, bu yönün e gözönünde tutulmaması suretiyle 20.11.1958 — 31.8.1979 tarihleri arasında geçen 10 yıldan fazla sürenin tespitine karar verilmesi de kezalik usule ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir.

O halde; davalı Kurum'un bu yönü amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ : Temyiz edilen hükmün yukarda açıklanan nedenlerle BOZULMASINA, 27.6.1979 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Türk-iş Genel Sekreteri Şide İsveç Televizyonuna bir demeç verdi

"TÜRK-İŞ, REJİM ANLA FARKLI DÜŞÜNCEYE SA DİSK'LE BİRLEŞEMEZ..."

● **Genel Sekreter ŞİDE ile İsveç TV Muhabiri Arasında Geçen Konuşma Şöyledir:**

Soru : Son günlerde bahsedildiği üzere, fiat artışlarını önlemek için ücretlerin dondurulması düşünülebilir mi?

Cevap : Aslında bir süreden beri bu tartışma yapılagelmekte, adeta yumurta mı tavuktan, tavuk mu yumurtadan çıkar, münakaşasına benzer bir duruma getirilmiş bulunmaktadır. Ücretlerin dondurulmasıyla ilgili yer yer bazı işverenlerin de teklifleri oldu.

Bir ülkede ücret dondurulmadan önce, fiat istikrarı sağlana bilir mi? Bunu yapabiliriz dediğimizde, inandırıcı ve kalıcı bir uygulama gerçekleştirilebi - lir mi, başta buna bakılmalıdır. Çünkü, ücretler neden artmaktadır, niçin bu seviyede ücret artışı olmaktadır? Şuursuz biçimde artan fiatlar karşısında işçilerin ücretlerini pazarlık etme imkanına sahip sendikalar, bu fiatlar karşısında tutunabilmek, alıştıkları yaşama düzeyini koruyabilmek için sendikaları aracılığı ile belirli düzeyde ücret artışlarını tahakkuk ettirebilmektedir. Hiç kuşkusuz fiat artışlarına ücret artışlarının belli bir etkisi vardır. Ama, bütün etki ücretlerdendir, denemez, böyle bir iddia yapılsa bile, asılsız ve geçersiz olur. Fiatların artışına ücretlerden daha büyük etki yapan unsurlar vardır. Bunun, birlikte tartışılması lazımdır. Bu konuda kimler kendini ilgili görüyorsa, bir araya gelmelidir. Bunlar kuşkusuz, başta hükümet-işçi ve işveren kuruluşlarıdır. Elbet her konu da alınan karar ilim doğrultusunda olmalı daha geçerli daha kalıcı olmalıdır. Bunun için işçi, işveren, hükümet temsilcilerinin yanısıra, düşünülen önlemler konusunda Üniversitelerin de fikirleri alınmalıdır. Bu temsilciler bir araya gelirlerse, fiat artışlarının nedenlerini de tespit ederler. Ücret artışlarındaki etkinin, fiat artışlarında ne oranda olduğunu beraberce tespit ederler. Bu arada daha fazla fiat artışını önlemek, bizim de en büyük arzumuzdur. Yolu nedir? yöntemi nedir? birlikte tespit eder ve uygulamaya nasıl konulacağını da beraber yaparsak, sanırım sorunu halletmiş oluruz. Yoksa, ücretlerin dondurulması gibi Türkiye koşullarına olduğu kadar, ekonomik kurallara da uymayan görüşlere itibar etmemiz mümkün değildir.

Soru : İşverenlerle bir toplumsal anlaşma çağrısı gelirse masaya oturmaya hazır mısınız?

Cevap : Efendim, Toplumsal Anlaşma uzun zaman tartışma konusu oldu Türkiye'de. TÜRK-İŞ, Avrupa'nın ileri bazı ülkelerinde örneği görülen, demokrasinin beşiği saydığımız İngiltere'de bir kaç defa arka arkaya yapılmış böyle bir toplumsal andlaşmanın ilkini Ecevit hükümetiyle yapmıştı. Aslında, büyük değeri olan bir anlaşmadır. Ülkenin ekonomisini düzeltecek yollardan biridir. Fakat bunu anlayan ve gereği gibi değerlendiren maalesef çok az insan çıktı. Hatırlanacağı üzere, toplumsal anlaşma metnini okumadan ahkâm kesenler, sağ ve sol uçtan toplumsal andlaşmaya hucüm edenler oldu. Oysa, bilmedikleri için böyle konuştular. Toplumsal andlaşmayı tetkik etme fırsatı bulsalardı, bu konuşmaları yapmazlardı. Hiç kuşkusuz çalışan emekçi ile işveren bir araya gelirler

GENEL SEKRETER ŞİDE, İSVEÇ TV MUHABİRİNİN SORULARINI CEVAPLARKEN...

IŞINDA İP OLAN

bazı ana ilkeleri konuşurlarsa, çalışma hayatımız belli ölçüde bugünkü dağınıklığından kurtulur, istikrara kavuşur. Hükümet, bizde hâlâ büyük işverendir. Hele TÜRK-İŞ'e muhatap en büyük işveren, devlettir. Devleti temsil eden hükümet, bizim karşımızda, sözleşmelere muhatap olur. Bu sebeple hükümetin de bu toplantıya katılması ve ana ilkelerde, işçi - işveren ve hükümet üçlüsünün bir anlaşmada bulunması, bu anlaşmanın, bazı kuruluşların dediği gibi peşin yargıyla filân ilgisi yok. Aslında bütün anlaşmalar, toplu sözleşmeler bir uzlaşmanın belgesidir. Bunu söyleyenler, günde bir - iki sözleşme imzalarlar.

Fakat, karşılarındakini ise uzlaşmacılıkla suçlamaya kalkarlar. Sanki ,ayrı dünyaların insanlarıdırlar. Bizim onlarla işimiz yok, biz gerçekçiyiz. Ve deriz ki, işçi - işveren - hükümet üçlüsü bir araya gelmeli, ülkenin genel şartları içinde anlaşma yapmaya çalışmalıdır. Hiç kuşkusuz bu hayırlı bir adım. Bugün buna büyük ihtiyaç vardır.

Soru : Son günlerde Disk'e bağlı bazı sendikalarla Türk-İş'e bağlı bazı sendikalar birbirlerine işbirliği çağrıları yapıyorlar. Bunu nasıl karşılıyorsunuz?

Cevap : Bu konuda Konfederasyonumuzun yetkili kurulların da bir dosya incelenmektedir. Konfederasyonumuzun ana tüzüğü, diğer kuruluşlarla irtibatın nasıl sağlanacağını, nasıl beraber anlaşılacağını kayda bağlamıştır. İki Konfederasyonun beraber hareket etmesi, hiç şüphesiz gönülden arzu ettiğimiz bir keyfiyettir. Çünkü biz, işçinin parçalanmasından işçiye karşı olanların yararlanacağını tecrübemizle bilmekteyiz. Ancak, beraber hareket etmenin bir ilkesi vardır. Evvelâ ana kaidelerde birleşilmelidir, Ana konularda birleşilmelidir, Demokraside birleşilmelidir. Çünkü, Demokrasinin olduğu yerde hür sendikacılık vardır. Demokrasinin olmadığı yerlerde hür sendikacılık değil, uydurma sendikacılık, kalıp sendikacılık vardır. Gerçek sendikacılığın olabilmesi demokrasi ile mümkündür. Sendikacılık hareketi o sebeple demokrasinin ayrılmaz bir parçasıdır. Bunda anlaşmamız gerekir öncelikle... Demokrasi derken ne düşünüyoruz? Özgürlükçü parlamenter düzende ne düşünüyoruz? Bu rejimi sonuna kadar koruyacak mıyız? Savunacak mıyız? Bu ana ilke, arkasından diğer ilkeleri getirir. Hiç kuşkusuz işçinin beraber hareket etmesi faydalıdır. Hem ülke için, hem işçi için. Bizim bir ana prensibimiz var. İşçinin mutluluğunu, milletin mutluluğuyla, topyekûn ülkenin mutluluğuyla yakın görmekteyiz. İç içe görmekteyiz. Yoksa sadece işçi sınıfı refaha kavuşsun, yiyecek içecek bütün imkânlar işçiye sağlansın da, millet fakru zaruret içersinde, işsizlik ve yoklukla kıvransın. Biz böyle bir adaletin karşısındayız.

Soru : Son Sorum şu Disk ve TÜRK-İŞ Birleşebilir mi?..

Cevap : Maalesef, giderek aramızdaki fark büyümektedir. Kendileri bütün davranışlarını ayrı bir teoriye dayadılar. Biz özgürlükçü demokraside, anayasal çizgide, ısrarla 28 yıldır çizerek geldiğimiz çizgide yürümeye kararlıyız. Düşünüş açımız böyle devam ettiği sürece de, birleşmek mümkün değildir...

KREŞ SORUNU GÜNDEME GELMELİDİR

ZEKİ POLAT
TEKSİF GENEL SEKRETERİ

Ülkemizde pek çok konuda olduğu gibi, işçi ailelerinin çocuk sorunu da gerçekçi çözüm aramaktan çok, parlak nutuk vermek için vesile olarak ele alınmaktadır. Yıllardır bu konuda cilt cilt yayınlar yapılmış seminerler düzenlenmiş, sözde yasal güvenceler getirilmiş; ama sonuçta işçi çocukları yine çağdaş bakım olanağına kavuşturulamamıştır.

TEKSİF Sendikası, üyeleri arasında kadın işçilerin yoğunluğunu dikkate alarak, geçtiğimiz yıllarda Hacettepe Üniversitesi ile ortaklaşa bir bilimsel araştırma projesi düzenlemişti. Bu araştırmanın sonuçlarına göre, işçi ailelerinin ortalama 2 - 3 çocuk istedikleri, ancak çocuk sahibi olunca bakım zorlukları nedeniyle annenin işten ayrılmak zorunda kaldığı bilimsel bir kesinlikle ortaya çıkmıştı. (Bu bilimsel araştırmanın bulguları TEKSİF yayınları arasmda yer almıştır.)

Çocuk bakımı zorlukları yüzünden kendi isteğiyle işten ayrılmak zorunda kalan kadın işçilerin sayısı çok yüksektir. Tekstil sanayiinde sırf bu nedenle işten ayrılmalar, kadın işçiler arasında % 30'u bulmaktadır. Kendi isteğiyle işten ayrılmanın bu kadar yüksek olması, işyerlerinde kendiliğinden bir işçi devri yaratmakta, işverene arayıpta bulamadığı bir fırsat vermektedir. Çünkü, evlenip veya çocuk sahibi olup ta işten ayrılan her kadm işçinin yerine işveren asgari ücretten yeni işçi alabilmektedir. Ayrıca, işçi devrinin yüksekliği nedeniyle kıdem ortalaması da düşmekte, böylece de işçinin kıdem tazminatı genel ortalaması da azalmaktadır. Böylece her yıl,

Türkiye genelinde milyarlarca lira işçinin cebine girmeden işverenin kasasında kalmaktadır.

YASALARDA ÇOK GÜZEL GÖRÜNEN KREŞ ÖNLEMİ, ASLINDA GERÇEKÇİ DEĞİLDİR...

İş Kanunu ve bağlı tüzüklerinde yapılan düzenlemeye göre, 100 - 300 arası kadın işçi çalıştıran her işyeri bir emzirme odası, 300 den fazla kadın işçi çalıştıran her işyeri de bir kreş açmak zorundadır. Bu önlem ilk bakışta çok güzel gibi görünmektedir. Ancak uygula - mada bu önlemin hayali olduğu ortaya çıkmıştır.

Her şeyden önce, çocuk konusu sadece bir «kadın sorunu» değil, genel bir aile sorunu, hatta bir toplum sorunudur. Çocuk bakımı için konuya annenin açısından bakmak yeterli değildir. Bu nedenle, kreş konusunda tutarlı ölçü şudur : Ailenin kadını bir işte çalışsa da, çalışmasa da, o ailenin isterse çocuğunu bir kreşe gönderme hakkı vardır. Anayasamızın 43 ve 49. maddeleri bize göre bu doğrultuda yorumlanmalıdır.

Ayrıca, kreş ihtiyacını, işyerinde çalışan kadın sayısına göre ayarlamak da tutarsızdır. Mevzuata göre ,300 genç kızın çalıştığı bir işyerine kreş öngörülmüştür de, 50 annenin çalıştığı bir işyerine kreş zorunluğu konmamıştır. Bu mantıksızlık nedeniyle, işverenler işçi alımında genellikle genç kızları tercih etmekte, ekonomik bakımdan daha fazla iş ihtiyacı olan bir anneye fırsat vermemek tedirler.

Kaldı ki, Türkiye gibi kıt ekonomik kaynaklarını çok verimli kullanması gereken bir ülkede, «her işyerine bir kreş» ilkesi ekonomik bakımdan da gerçekçi değildir. Kârlı işyerleri kreş yükünü rahatça kaldırabilirler, ama ekonomik bunalım dönemlerinde «her işyerine bir kreş» ilkesi, isverini tasfiye etmek isteyen işverenlerin işine yarar, işçilerin mağdur olmasına yol açar.

Üstelik, bir işletmenin mümkün olduğu kadar büyük ölçekli olmasının çok daha verimli olduğu da ekonomik bir gerçektir. Şu halde, her işyerinde küçük küçük kreşler açılması işletme ekonomisi açısından da savurganlık sayılmalıdır.

Demek ki; kağıt üzerinde çok güzelmiş gibi görünen mevcut sistem, uygulamada bir işe yaramadığı için, yeni ve daha gerçekçi bir çözüme ihtiyaç vardır.

GERÇEKÇİ İLKE :
HER MAHALLEYE BİR KREŞ

İşçi çocuklarının bakımı bu derece büyük bir sorun olduğuna göre, konuya hayalci ve slogancı bir biçimde değil, gerçekçi ve tutarlı bir biçimde yaklaşmalıyız, Amacımız, Disk, İKD ve benzeri bir takım kuruluşların yaptığı gibi ucuz tahrikler ve karalamalar değil, soruna somut çözümler araştırmak olmalıdır.

Bu açıdan, sorunun köklü çözümü için önerimiz şudur : «Her işyerine bir kreş» ilkesi uygulamada geçerli olmadığına göre, bu ilke bırakılmalı ve onun yerine «her mahalleye bir kreş» ilkesi benimsenmelidir.

Bize göre, her mahalleye bir kreş yapılması çok daha kolay gerçekleştirilebilir. Özellikle büyük şehirlerde işçilerin yoğun oturduğu mahalleler bellidir. Bu bölgelere yapılacak büyük ölçekli kreşler, ana - baba farkı ve işyeri - işkolu ayırımı gözetmeden, o bölgede oturan SSK ya kayıtlı bütün işçi ailelerinin çocuklarına ücretsiz bakabilir.

«Her mahalleye bir kreş» ilkesinin hayata geçirilmesinde, büyük görev sendikalara ve SSK ya düşecektir. Tıpkı sağlık sigortası gibi, çocuklu olsun olmasın, bütün işçiler için işverenlerden kesilecek küçük bir ek prim, kreslerin yapımına yetecektir. İşverenlerden böyle bir ek primin kesilmesi ve kreş yapımını SSK'nın üstlenmesi için gerekli yasal düzenlemenin yapılması da, TÜRK-İŞ'in ve bağlı sendikaların, demokraside baskı gurubu olarak yapacakları girişimlerle gerçekleşebilir.

Şimdiye kadar Türk işçilerine yapılan her olumlu hizmetin altında TÜRK-İŞ'in şerefli imzası vardır. TÜRK-İŞ'in bundan sonraki hizmetleri bakımından, «kreş» konusu da önemle gündeme gelmeli ve gerçekçi çözüm yolları için kamu oyu oluşturulması başlamalıdır.

sendikalardan haberler...

TEK GIDA - İŞ GENEL YÖNETİM KURULU TOPLANDI

DENİZCİER : «İŞSİZLİK SİGORTASI GERÇEKLEŞTİRİLMELİDİR.»

Tekgıda-İş Sendikası Genel Yönetim Kurulu geçtiğimiz ay Genel Başkan İbrahim Denizcier'in başkanlığında İstanbul'da toplandı.

TÜRK-İŞ ve Tekgıda-İş Genel Başkanı İbrahim Denizcier, üç gün süren toplantı sonunda yaptığı açıklamada çeşitli işçi ve ülke sorunlarına değinerek, işsizlik sigortası uygulamasının gerçekleştirilmesini istedi.

Denizcier, Tekgida-İş Yönetim Kurulu toplantısından sonra yaptığı açıklamada özetle şu görüşlere yer verdi :

«Son yılların ağırlaşan ekonomik koşulları, işsizlik sigortası konusunu önemle gündeme getirmiştir. Peşpeşe kapanan fabrikalar, her yıl binlerce işçinin işsiz kalmasına yol açmaktadır. İşsizliğin en feci türü iş sahibi bir kişinin işini kaybetmesidir. Yıllarca emek vermiş ve değer üretmiş bir emekçinin bir anda işsiz ve gelirsiz kalmasına hiç bir toplum vicdanı tahammül edemez. Bu nedenle, bütün çağdaş ülkelerde çoktan gerçekleştirilmiş olan işsizlik sigortasının artık ülkemizde de kurulması ve işçi sınıfımıza bu açıdan sağlam bir güvence getirilmesi şarttır.

TERÖRİSTLERE SİYASAL HİMAYE SAĞLANMAMALIDIR...

Artık devleti ve rejimi tehdit edici boyutlara ulaşan anarşi yüzünden, halkımız can korkusundan sokağa çıkamaz hale gelmiştir. 45 milyon insanımızın içine sokulan can korkusu, bir takım totaliter rejim heveslilerine ortam hazırlayabilir. Cumhuriyet tarihimizin en büyük tehlikesi şimdi içinde bulunduğumuz bu anarşi belası ve onun halkımıza sağladığı güvensizlik duygusudur. Ne pahasına olursa olsun, demokratik rejim korunmalı, Anayasa sınırları içinde her türlü tedbir alınmalı ve anarşi mutlaka önlenmelidir.

TEKEL'DE SÜRDÜRÜLEN EYLEM, YASA DIŞI SİLAHLI MİLİTANLARCA YÜRÜTÜLMEKTEDİR...

KİT'lerde yasa dışı eylemcilerce sürdürülen tahrip planının son örneği, bazı Tekel işyerlerindeki yasa dışı davranışlardır. Hiç bir Tekel işyerinde ileri sürülen sorunlar yoktur. Her şey yasalara göre ve işçilerin çıkarları doğrultusunda yürütülmektedir. Buna rağmen, normal sendikal mücadele yollarının dışına çıkarak, kamu oyunu türlü yalanlarla aldatarak, Tekel gibi ulusal bir kuruluşu felce uğratmak ve sigara kaçakçılarına hizmet etmek, en hafif deyimle bir vatan ihanetidir.»

KENAN DURUKAN YENİDEN GENEL BAŞKANLIĞA SEÇİLİRKEN DİĞER İCRA KURULU ÜYELERİ DE TEKRAR GÖREV BAŞINA GETİRİLDİ

TÜRK HARB - İŞ 4. GENEL KURULU YAPILDI

Türk Harb-İş Sendikası 4. Olağan Genel Kurulu Ocak ayında Ankara'da yapıldı.

Kalabalık bir delege ve davetli grubunun izlediği genel kurulda Divan Başkanlığına Türk-İş Genel Başkan Vekili ve Türk Deniz Ulaş-İş Federasyonu Genel Başkanı Emin Kul, Divan Başkan Vekilliklerine ise Türk-İş Genel Teşkilâtlandırma Sekreteri ve Tes-İs Federasyonu Genel Başkanı Orhan Erçelik, ile İlhami Açıksöz isimli bir delege seçildi.

Genel Kurulu bir konuşma ile açan Türk Harb-İş Sendikası Genel Başkanı Kenan Durukan, 1970'li yılların gerek ülkemiz, gerekse dünya açısından çözümü belirsizliklerle dolu bunalımlara sahne olduğunu belirtti. Durukan açış konuşmasında daha sonra özetle şu görüşler yer verdi :

«Uluslar, Uluslararası bloklar, bunalımdan çıkışın faturalarını nasıl ödeyeceklerinin hazırlığı içerisindeler. Bu faturalardan biri de Türkiye'nin önünde, gündemindedir.

Üstelik Türkiye uluslararası stratejik konumu gereği, ulusal çıkarları ve yararları açısından, bu faturayı öderken, çok dikkatli hareket etmesi gereken tek ülkedir.

Ama, Türkiye, bu öneminin bilincine varmış bir ülke görünümünden uzak bir kargaşa, bir çözülme, bir inançsız gevezelik bataklığına dönüştürülmüştür.

İç ve dış dengeleri bozulmuş, yeni ve kararlı dengeleri oluşturacak güçleri ise toplumsal gelişmesine ters düşen şeriatçı, şövenist, ırkçı, faşizm ve komünizm gibi ideolojik sapmalarla mafluç edilmek istenmektedir.

Terör bu yüzden tırmaşını sürdürmektedir. Ekonomik hayat tüm kitlelere refah sağlayacak yerde, vurguncu, karaservetçi, doğurmaktadır.

Geri kalmışlık kemendini kırmış, sanayileşmeye adım atmış bir ülkenin insanları olarak, gelişmişliğimizin gerektirdiği, çağdaş devlet düzenini, nasıl oluşturacağımızı düşünüp, eyleme geçeceğimize, yarın ne olacağımızı düşünen yılgınlık dolu yığınlar oluşturuyoruz.

Oysa, Türkiye'de var olan ulusal bilinci harekete geçirmenin, iç ve dış saygın dengeleri yeniden kurmanın, tek ve geçerli yolu, kanımızca Atatürk'çü yoldur.»

Genel Kurulun son günü yapılan seçimlerde, Genel Başkanlığa yeniden Kenan Durukan seçilirken, diğer İcra Kurulu üyeleri de tekrar aynı görevlerine getirildiler. Buna göre Türk Harb-İş İcra Kurulu şu şekilde oluştu : Genel Başkan Kenan Durukan, İkinci Başkan Remzi Durukan ve Çetin Soyak, Genel Sekreter Yılmaz Örnek, Genel Eğitim Sekreteri Meral Aktarl, Genel Teşkilâtlandırma Sekreteri Cahit Soyelll, İdari ve Mali Sekreter Mustafa Alpdündar.

BAKANIN SÖZLERİ

Harb-İş Genel Kurulu'nda bir konuşma yapan Çalışma Bakanı Cavit Erdemir, asgari ücretin vergi dışı bırakılmasına ilişkin yasa tasarısı hazırlıklarının bitirildiğini ve tasarının kısa sürede Meclislere sunulacağını bildirdi. Erdemir yapılacak yasal düzenlemelerde kazanılmış işçi haklarından bir gerilemenin söz konusu olmayacağını da kaydetti.

ÇALIŞMA RAPORU

Harb-İş Genel Kurulu'na sunulan Çalışma Raporu'nda, çalışma yaşamının çeşitli sorunları yanı sıra 274 ve 275 sayılı yasalarda yapılacak değişiklikler, işyerlerinde yetki belirlemesi ve referandum konularına da yer verildi. Raporda yetkili sendikanın belirlenmesi için yasal referandum yöntemi önerildi.

TÜRK-METAL YÖNETİM KURULU TOPLANDI

GENEL BAŞKAN ÖZBEK :

"ANARŞİYE KARŞI TÜM ANAYASAL KURULUŞLAR BİRARAYA GELMELİDİR."

Türk-Metal Sendikası Başkanlar Kurulunun Ankara'da yaptığı toplantıyı bir konuşmayla açan Sendika Genel Başkanı Mustafa Özbek, çeşitli ülke sorunları karşısında takınılması gereken tavrı anlatmış ve özellikle anarşiye karşı, tüm anayasal kuruluşların işbirliği yapmasını önermiştir.

Türk-Metal Sendikası Başkanlar Kurulunun 8 Ocak'ta başlıyan toplantısında yaptığı konuşmada, Afganistan'a vaki Sovyet saldırısının da şiddetle protesto edilmesini isteyen Mustafa Özbek, özetle şöyle demiştir :

«Başta anarşi ve terör olmak üzere, ülkemiz sosyal ve ekonomik bir çok ağır mes'elelerle karşı karşıyadır. Bu mes'eleleri sadece Hükümetin çözebileceğini sanmak, kanaatimizce yalnış bir düşüncedir. Başta Parlemento'muzun ve hemen sonra bütün siyasi partilerimizin ve bunun yanında da tüm Anayasal kuruluşlarımızın ülkemizin sorunlarının biran önce çözümünde Hükümet'e destek olması şarttır. Özellikle milletimizi mateme boğan, hür demokratik parlementer rejimimizi yıkmaya yönelik anarşi ve teröre karşı alınacak her türlü tedbir için, partilerimizin küçük hesapları bir tarafa bırakarak destek olmaları zorunludur. Aksi halde, bağımsız son Türk Devletimiz ve yüce Atatürk'ümüzün emaneti Cumhuriyet Rejimimizin geleceği maalesef hiç de arzu edilmiyecek büyük tehlikelerle karşı karşıya kalacaktır. Bu gerçeği gözönünde tutarak, bütün siyasi partilerimizin anarşi ve terör canavarının başının en kısa zamanda ezilmesini sağlıyacak Yasal tedbirlerin biran önce gerçekleştirilmesi konusunda el ve gönül birliği etmelerini istiyoruz. Bu arada, şanlı Ordumuzun «Türk Silahlı Kuvvetleri görüşü» adı altında Cumhurbaşkanımız Sayın Fahri Korutürk'e sundukları mektupta dile getirilen hususlara katılıyor ve bu hareketi de, hür demokratik parlementer rejimimize candan bağlı Ordumuzun vatansever tutum ve davranışlarından iyiniyetli bir örnek ve uyarı olarak kabul ediyoruz.

TÜRK METAL Sendikası olarak, daha önce de ısrarla belirttiğimiz gibi, el ve gönül birliği ettiğimiz, çıkar hesabına kapılmadığımız, görev ve sorumluluklarımızı unutmadığımız takdirde, her türlü

Disk Güneydoğu Temsilcisi istifa ederek Türk-İş'e bağlı Türkiye Genel-iş'e geçti

Disk'in Güneydoğu temsilciliğini yedi yıldanberi yapmakta olan Ahmet Tevfik KARAASLAN, bağlı bulunduğu, Disk Genel-İş'ten ve bölge temsilciliğinden istifa etmiştir.

Böylelikle Disk'in Malatya'da bulunan Güneydoğu temsilciliği yöneticisiz kalmıştır. Ahmet Tevfik KARAASLAN ve arkadaşları istifalarından sonra, TÜRK-İŞ'e bağlı Türkiye Genel-İş Sendikasına girmişlerdir.

zorluğu yenebileceğimiz inancındayız. Bölgemizdeki olayları ve özellikle dost ve kardeş Asganistan'ın uğradığı kızıl saldırıyı gözden uzak tutmadan Devletimize ve Rejimimize sahip çıkmalı, her bakımdan güçlü bir Türkiye olmak için elimizden gelen gayreti göstermeliyiz.

Üretimin artması, işyeri veriminin yükselmesi konusunda üzerimize düşen görevleri eksiksiz yerine getirmeli, sapık ideolijilerin uşaklığını yapan sendika ve sendikacıların yıkıcı, bölücü tahriklerine kapılmadan çalışmalıyız. İşverenlerin de, bu duygular içinde hareket etmelerini, çalışanların kutsal emeklerinin karşılığını severek noksansız vermelerini, aşırı kazanç hırsını ve ucuz işgücü istihdam etme alışkanlığını kesinlikle bırakmalarını diliyor ve bekliyoruz.»

TEZ BÜRO-İŞ Başkanı Uğur BATMAZ

İŞÇİ ÇIKARMA UYGULAMALARINA DERHAL SON VERİLMELİDİR.

Tez-Büro-İş Sendikası Genel Başkanı Uğur BATMAZ, işyerlerinde başlatılan işten çıkartmaları eleştirerek, bu uygulamalara derhal son verilmesini istedi.

BATMAZ, yaptığı açıklamada İmar ve İskan Bakanlığında, Kooperatifler Destekleme Genel Müdürlüğünde, Güneydoğu Tarım Satış Kooperatifleri Genel Müdürlüğünde ve bağlı Birliklerde, Toprak Mahsulleri Ofisinde iş akitlerinin feshedilmesi işlemlerinin sürdüğünü kaydederek,

«Bu girişimlere sendikamız suskun kalamaz, kalmayacaktır. Üyelerimizin haklarını tüm yasal yetkilerimizi kullanarak sonuna dek savunmaya kararlıyız.» dedi

SELÜLOZ-İŞ'İN TİRE KUTSAN GREVİ DEVAM EDİYOR

Tire Kutsan Fabrikası işçilerinin 20 Ocakta başlattıkları grevin başarıyla sürdürüldüğü bildirildi. İşçiler, grevin toplusözleşme görüşmelerinin anlaşmazlıkla sonuçlanmasından sonra Uzlaştırma Kurulu kararını işverenin kabul etmemesi ve lokavt ilân etmesi sonucu başladığını söylediler.

Grevci işçiler şunları anlattılar : «Uzlaştırma Kurulu kararını sendikamız Selüloz - İş ve biz uygun bulduk. Ancak işveren, bu kararı kabul etmedi ve lokavt uygulamasına başladı. Bunun üzerine biz de greve başvurduk.» 120 işçinin çalıştığı fabrikada işçiler halen ortalama 3 bin 300 lira ücret alıyorlar. İşçiler Tire esnafına binlerce lira borçlandıklarını ancak, haklı grevlerinde bütün Tire halkının kendilerini desteklediklerini bildirerek, şimdiye kadar birçok işyerinden ve halk tan yardım gördüklerini belirtiyorlar.

Başlangıçta halka açık bir şirket olarak kurulan Kutsan Fabrikasında, zamanla hisseleri toplayan birkaç ağanın şimdi grev nedeniyle fabrikanın iflas edeceği söylentileri ile küçük ortakların hisselerini ele geçirmeye çalıştığı ve bu hissedarları işçilere karşı kışkırttıkları belirtiliyor. Ancak fabrikanın kasasında 35 milyon lira net kâr olduğuna dikkat çeken işçiler, bu tür girişimlere karşı uyanık olunması gerektiğini de bildiriyorlar.

DYF-İŞ YÖNETİM KURULUNUN TOPLANTISINDA ALINAN KARARLAR GENEL BAŞKAN AKOVA TARAFINDAN AÇIKLANDI.

Konfederasyonumuza bağlı Türkiye Demiryolları İşçi Sendikaları Federasyonu (DYF-İŞ)in, geçtiğimiz ay içinde Kıbrıs Magosa'da yapılan Yönetim Kurulunda aldığı bazı önemli kararlar Genel Başkan Şerafettin AKOVA tarafından açıklanmıştır.

DYF-İŞ Yönetim Kurulunun kararlarını açıklayan Genel Başkan Şerafettin AKOVA, özetle şunları söylemiştir :

«Yönetim Kurulumuz, ATATÜRK'ün, «YURTTA SULH CİHANDA SULH» sloganına bağlılığını vurgulayarak ve bu güzel sözlerin bugün daha iyi anlaşılan değeri üzerinde durarak, ülkemiz ve dünyamızda, BARIŞ, HUZUR ve MUTLULUĞUN kalıcılığı ve sürekliliği için alınması zorunlu tüm önlemlerin vakit geçirilmeden alınarak derhal uygulamaya konulması istemiyle, gerek ükemiz, gerekse dünya uluslarını yöneten yöneticilere, düşünce ve davranış birliği içinde olmaları için çağrıda bulunmayı kendisi için vazgeçilmez olanaksız görev saymıştır.

Yönetim Kurulumuz adı geçen çağrıyı, ülkemiz ve dünya yöneticilerine yaparken bu arada, tüm güçleriyle saldırganlığı bir dayanışma gibi göstererek masum insanları öldüren, ülkeleri istila eden davranışları kınayarak telin ettiğini açıklar.

Yönetim Kurulumuz ülkemizde bir süredir görülen ve zaman zaman kaybolur hissini veren ancak, sürekli bir tırmanış doğrultusunda bulunan, anarşik olayların durdurulması yolunda gayret sarfedilmesini talep eder.

Bir takım iş adamları ve bazı sorumsuz kişi ve örgütlerin ücretlerle fiyatların dondurulması doğrultusunda demeçlerinin ve bu arada sosyal adalet ilkesinin öngördüğü temel önlemler alınmadan bu tür yönelişlerinde sakıncalı olduğunu.

Türk parası üzerinde dış kaynakların da etkisi ile sık sık operasyonlarda bulunmasının ekonomimizi alt üst ettiğini de tüm ilgililerin uyum içinde bulunmasını.

Ücret-Fiat, Fiat-Ücret ilişkilerindeki dengesizliklerin ve birbiriyle yarışır halde bulundurulmasının önlenememesinin dayanma gücünü aştığının hatırlatılmasını, DYF-İŞ Yönetim Kurulu toplantısının temel amacı saymıştır.»

BASIN-İŞ, BAŞBAKANLIK BASIMEVİ'NDE TOPLU SÖZLEŞME İMZALADI

Başbakanlık Basımevi ile TÜRK-İŞ'e bağlı Basın - İş Send.kası arasında 3 aydan bu yana sürdürülen Toplu İş Sözleşmesi görüşmeleri anlaşma ile sonuçlanmış ve yeni dönem Sözleşme imzalanmıştır.

İmza töreninde konuşan Başbakanlık Müsteşarı Turgut Özal Sözleşmenin bunalımlı bir dönemde barış içinde imzalanmasının sevindirict olduğunu söylemiştir.

TÜRK-İŞ Teşkilatlandırma Sekreteri Orhan Erçelik de konuşmasında, ülkemizdeki ekonomik bunalımın, darboğaz değimi ile tanımlanamayacağını belirtmiş, «Bu durumda sözleşmeyi barış içinde masa başında imzalamamız önemlidir. Kamu sektöründe bu yıl içinde yaklaşık 800 bin işçiyi kapsayan toplu iş sözleşmelerinin de aynı anlayış içinde imzalanmasını diliyorum.» demiştir.

Basın-İş Send.kası Genel Başkanı Hüseyin Düzgün de Toplu Sözleşmelerle sağlanan ücret artışlarının hayat pahalılığının gerisinde kaldığını söylemiştir.

SÖZLEŞME NE GETİRİYOR?

Basın-İş Sendikası ile Başbakanlık Basımevi arasında 242 işçiyi kapsayan Toplu İş Sözleşmesi 1 Kasım 1979 tarihinden itibaren iki yıl süre ile geçerli olacaktır. Sözleşme ile işçilerin günlük ücretlerine birinci yıl 240 ikinci yıl da 200 lira zam yapılmıştır.

Sözleşme ile işçiler ayrıca, birinci yıl 90, ikinci yıl 100 günlük tutarında ikramiye ve ayda 500 lira aile yardımı alacaklardır.

TEKSİF SÜMERBANK İLE TOPLU SÖZLEŞME İMZALADI

SÖZLEŞME İLE ALINAN HAKLARDAN 30 BİN İŞÇİ YARARLANIYOR

TEKSİF Sendikası ile Sümerbank Genel Müdürlüğü arasında 20 bin işçiyi kapsayan toplu iş sözleşmesi imzalandı. Sözleşmeden, TEKSİF'in halen yetkisi kesinleşen 16 fabrikada çalışan 20 bin işçinin yanı sıra, yetki alınacak diğer fabrikalarda çalışan işçiler de yararlanacak. Sümerbank'ın tekstil işkolundaki tüm fabrikalarında 30 bin işçi çalışıyor.

Toplu sözleşme imza töreninde bir konuşma yapan Sanayi ve Teknoloji Bakanı Dr. Nuri BAYAR, ülkenin en büyük sorunlarından birisinin üretimdeki yetersizlik olduğunu savunarak şunları söyledi :

«Ülkemizin belli başlı sorunlarından birisi de, üretimdeki yetersizliktir. Bunu aşmak için Sümerbank işçilerine büyük görevler düşmektedir. Sümerbank işçisinin bu sorumluluğu yerine getirileceğine inanıyorum.

Ayrıca, Sümerbank ile TEKSİF Sendikası arasında 16 yıldır yapılan toplu sözleşmelerden sadece bu sözleşme uyuşmazlığa gidilmeden çözümlenmiştir. Bu da işçi - işveren diyaloğu açısından son derece sevindirici bir olay olmasının yanı sıra, iş barışının sağlanmasında da önemli bir aşamadır.»

TÜRK-İŞ GENEL BAŞKANI İBRAHİM DENİZCİER'İN SÖZLERİ...

TÜRK-İŞ Genel Başkanı İbrahim DENİZCİER de, imza töreninde yaptığı konuşmada, toplu sözleşme müzakerelerinin uyuşmazlığa gitmeden sonuçlanmış olmasından duyulan memnuniyeti dile getirdi.

Genel Başkan DENİZCİER, toplu sözleşmeyle alınan haklar ölçüsünde, çalışan işçilerin de daha fazla emek sarfıyla işlerine sahip çıkacaklarından kimsenin şüphesi olmaması gerektiğini bildirmiş ve daha sonra şunları söylemiştir :

«Bu toplu sözleşme ile TEKSİF üyesi işçi arkadaşlarımıza ileri sosyal ve ekonomik haklar sağlanmış bulunmaktadır. Ama, bugün artık ücretlerin fiatları kovaladığı bir devrede bulunduğumuz unutulmamalıdır. Bu nedenle de, piyasa ve fiatlar, resmi denetim altına alınmadıkça, toplu sözleşmelerle sağlanan ücret artışları, işçiye birşey kazandırmış olmamaktadır.»

TEKSİF GENEL BAŞKANI ŞEVKET YILMAZ'IN SÖZLERİ...

Düzenlenen törende bir konuşma yapan TEKSİF Sendikası Genel Başkanı Şevket Yılmaz, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Nuri Bayar'ın üretim artışı konusundaki sözlerini hatırlatarak, «Bu işçilere düşen bir görevdir. Bu konuda sizlere bütün Sümerbank işçileri adına söz veriyorum. Alınan haklar üretime etki edecek ve gözle görülür artış sağlanacaktır.» şeklinde konuştu. Şevket Yılmaz konuşmasında daha sonra şöyle dedi :

«Geçen dönemdeki Sümerbank sözleşmesi, 11 ay süren uyuşmazlıktan sonra, 10 bin işçinin 127 gün grev yapması gibi yoğun sendikal mücadelelere rağmen, o zamanki olumsuz siyasal şartların baskısıyla, içimize sindiremediğimiz bir sözleşme olmuştu.

TEKSİF Sendikası olarak, özel sektörde ve devlet sektöründe üyelerimize en üstün sözleşmeleri imzaladıktan sonra da, bizi yeni ve önemli görevler beklemektedir. Sözleşmelerin getirdiği yüksek parasal hakların önemli bir kısmı, adaletsiz vergi sistemi nedeniyle işçinin cebine girmemektedir. Vergi reformu konusunda yıllardır sürdürdüğümüz mücadeleyi önümüzdeki dönemde daha da hızlandıracağız; siyasilerin karşılıklı demeçleriyle ve vaadleriyle yetinmeyeceğiz; sorunun Meclis'te parmaklarla en kısa yoldan çözümünün ısrarlı takipçisi olacağız. Asgari geçim indirimi yükseltilip vergi sistemi işçi lehine düzeltilince, işçilerin aldıkları ücretin reel değeri yükselecek ve bereketi artacaktır. Ayrıca, fiyatların sorumsuz tırmanışına karşı devletin etkin önlemler alması ve piyasa kontrolünü mutlaka sağlaması şarttır. Bu hedeflere ulaşıncaya kadar TÜRK-İŞ ilkeleri çerçevesinde, en etkin yollarla mücadele vermeye kararlıyız.»

Sümerbank Genel Müdürü Şükrü Akgüngör de yaptığı konuşmada toplu sözleşme hakkında kısa açıklamalarda bulunarak özetle şunları söyledi :

«Bu sözleşme ile, işyerlerinin verimliliğini artıran, endüstriyel gelişmeyi sağlayan ve işçilere maddi imkanlar veren uygulamalar kuvvetlendirilmiştir.

Ayrıca, Sümerbank'ca büyük fedakârlıklarla sağlanan bu sosyal ve parasal imkanlarla işçilerimizin kardeşlik duygularıyla birbirlerine sarılıp elbirliği ile çalışacaklarına ve bunu sağlama gayreti içinde olacaklarına inanıyor ve bu hususun gerçekleşmesini kendilerinden istiyorum.»

Tüm yetki işlemleri tamamlandıktan sonra 30 bin işçinin yaralanacağı toplu sözleşmenin öngördüğü ekonomik haklardan bazıları şöyle :

— İki yıl için seyyanen 400 TL günlük ücretlere zam,

— Ortalama yüzde 20-25 üretim primi,

— Kıdem tazminatı 37 gün,

— Aile yardımı ayda net 500 TL.

— Yılda net 5.000 TL. Sümerbank mağazalarından alışveriş çeki.

— Yılda 125 günlük ücret tutarında ikramiye,

— Birinci yıl 12 bin, ikinci yıl 18 bin TL net yakacak yardımı.

— Yılda 3 bin TL izin harçlığı,

— 40-130 gün arası kıdeme göre, kıdem teşvik ikramiyesi.

— Kıdeme göre 40-70 günlük ücret tutarı evlenme yardımı.

Türk Metal Sendikası İle MKE Arasında Toplu Sözleşme İmzalandı

TÜRK-İŞ GENEL BAŞKANI DENİZCİER
TÜRK METAL SÖZLEŞMESİNİ İMZALIYOR

SÖZLEŞMEDEN YARARLANAN 15 BİN MKE İŞÇİSİNİN AYLIK ÜCRETLERİ EN AZ 20 BİN LİRA OLDU

Türk Silâhlı Kuvvetlerinin mermisinden topuna kadar, çeçitli silah, araç ve gereçlerini yapan 15 bin civarındaki Makina Kimya Endüstrisi Kurumu (MKE) işçisine yeni ekonomik ve sosyal haklar sağlıyan toplu sözleşme, 5 Ocak günü Ankara'da imzalandı.

Türk-Metal Sendikası ile MKE arasında imzalanan sözleşme töreninde bir konuşma yapan Türk-Metal Sendikası Genel Başkanı Mustafa Özbek ,bu sözleşmeyle MKE işçilerinin her ay bir buçuk maaş alacağını, vasıfsız ve yeni işe girenlerin ise, ayda en az 20 bin lira net ücret alacağını belirtmiştir.

Kamu oyunca bilinen nedenlerle Toplu İş Sözleşmesinin bir yıldır imzalanamadığını, MKE işçisinin çok zor günler geçirdiğini anlatan Mustafa Özbek, «Ancak, bu çetin şartlara rağmen yiğit MKE işçisi, millet sevgisi ile dolu, yaptığı işin milli bir görev olduğu şuuru içinde canını dişine takarak çalışmıştır. Bu Sözleşme ile yiğit işçilerimiz, sabrın, güvenin, inancın mükâfatını görmüşlerdir. Alacakları ücret ne olursa olsun onların hakkıdır.» demiştir.

Toplu İş Sözleşmesinin sonuçlandırılmasında gösterdikleri yakın ilgi için Başbakan Süleyman Demirel, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Nuri Bayar ile MKE Genel Müdürü Akın Çakmakçı ve diğer yöneticilere teşekkür eden Türk Metal Sendikası Genel Başkanı Özbek, konuşmasını özetle şöyle tamamlamıştır :

«— MKE işçileri bugün, şanlı Ordu'muzun mermisini, roketini ve topunu yapmaktadır. Hemen gururla belirteyim ki işçilerimiz, Ordu'muzun füzesini ve bütünüyle tankı'nı da yapacak teknik bilgi ve güce sahiptir. Yarınlara güvenle bakmamamız için hiçbir sebep yoktur. Birlik ve bütülüğümüzü koruduğumuz sürece içte ve dışta güçlü bir Türkiye olduğumuzu gösterebileceğimize yürekten inanıyoruz.»

TES-İŞ FEDERASYONU İŞKOLU DÜZEYİNDE İLK SÖZLEŞMESİNİ İMZALADI

Tes-İş Federasyonu, iş kolu düzeyindeki ilk sözleşmesini imzaladı. Diyarbakır Karakaya Baraj inşaatında çalışan 550 işçinin yararlanacağı toplu sözleşme 31 ay yürürlükte kalacak ve 1982'de sona erecek. Sözleşmeye göre işçiler 1980'e kadar 200 lira, 1980 ve 1981 yıllarında da toplam 150 lira günlük zam alacaklar. İşçilere ayrıca tehlikelilik ve ağır vasıta zammı olarak 25'er lira, yılda 3 maaş tutarında ikramiye, günlük 70 lira yemek parası sağlandı.

Aynı işyerinde işyeri düzeyinde toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin de 1 Ağustos 1980 de başlaması kararlaştırıldı.

Öte yandan bir açıklama yapan Tes-İş Federasyonu Genel Sekreteri Faruk Barut, işkolu düzeyinde toplu sözleşme yapma yetkisinin yargı organlarınca kendilerine verildiğini, Tes-İş üyesi olmayanların işkolu haklarından dayanışma aidatı ödeyerek yararlanabileceklerini, ancak sözleşmenin imzalanmasından önceki haklardan yalnızca Tes-İş üyelerinin yararlanabileceğini söyledi.

TEZBÜRO-İŞ'İN ÇİMENTO MÜSTAHSİLLERİ BİRLİĞİNDEKİ GREVİ SONA ERDİ

Tezbüro-İş Sendikasının, Ankara'daki Çimento Müstahsilleri Birliğinde 5 aydan bu yana sürdürdüğü grev anlaşma ile sonuçlandı.

İmzalanan toplu iş sözleşmesi ile işçilerin aylık ücretlerine 1. nci yıl 5.150.— TL., 2. nci yıl ise 8.300.— TL. zam yapılması öngörüldü.

Toplu sözleşme ile 40 saat çalışma süresi belirlenirken yılda 4 maaş ikramiye 16 bin lira yakacak yardımı ve her hizmet yılına 100— TL. kıdem zammı getirilmesi kabul edildi.

TÜRKİYE GENEL-İŞ SENDİKASI KONYA BELEDİYESİ İLE SÖZLEŞME İMZALADI

TÜRK-İŞ'e bağlı Türkiye GENEL-İŞ Sendikası ile Konya Belediyesi Otobüs İşletmesi arasında sürdürülen toplu sözleşme görüşmeleri anlaşma ile sonuçlandı. İmzalanan sözleşmeye göre işçilerin günlük ücretlerine 1. nci yıl 175.— TL., 2. nci yıl 200.—TL., zam getirilirken yıllık ikramiye adedi 3 olarak belirlendi.

Yemek, eğitim, çocuk, aile, yakacak, evlenme, doğum, ölüm yardımları gibi sosyal hakların da yer aldığı sözleşme ne kıdem tazminatları 43 güne çıkarıldı.

TOREYİS, PİZZA RESTORAN İLE GREV SONUCU TOPLU SÖZLEŞME İMZALADI

Türkiye Otel, Restaurant ve Eğlence Yerleri İşçileri Sendikası (TOREYİS) ile Pizza Restoran işvereni arasında sürdürülen toplu sözleşme görüşmelerinde anlaşma sağlanamadı ve grev uygulamasına başlandı. Ancak daha sonra yapılan girişimler olumlu sonuçlanarak grev kaldırılıp toplu sözleşme imzalandı.

Konu ile ilgili bir açıklama yapan TOREYİS Sendikası İçanadolu Bölge Başkanı Mustafa ARAS, işkollarında örgütlenmemiş çok sayıda işçi bulunduğunu belirterek, «Amacımız örgütlenmede büyük bir boşluk içinde bulunan işkolumuzun en güçlü ve tek sendikası olmaktır. İşkolumuzda kurulu bulunan DİSK Oleyis Sendikası bazı büyük işyerleri dışında diğer işyerlerinde çalışan işçilere itibar etmemiştir. Henüz yeni kurulan sendikamız küçük - büyük demeden tüm işyerlerinde yoğun bir örgütlenme çabası içindedir.» dedi.

Yapılan toplu sözleşme ile işçilerin ortalama günlük ücretleri net 500 lira olurken, diğer sosyal yardımlarda da büyük artışlar sağlandı.

AYLIĞIM KAÇ LİRA OLACAK

Osman Nuri TEKMAN
TÜRK-İŞ Sosyal Güvenlik Uzmanı

Bilindiği gibi 506 Sayılı Kanun'a 2167 Sayılı Kanun'un 14 üncü maddesi ile eklenen Ek Madde 7 nin (D) fıkrası «A, B ve C fıkraları ile geçici 5 inci maddeye göre tesbit edilen göstergeler, her yıl bütçe kanunu ile kabul edilen katsayı ile çarpılır. Bulunan miktar, aylık veya gelir bağlamaya esas olan hisse ve oranlar ile çarpılmak suretiyle sigortalının aylık ve geliri hesaplanır» hükmünü amirdir.

Örneğin aylık oranı % 70 olan, 5 inci derece 4 üncü kademe (gösterge rakamı 600) den 16 katsayısına göre aylığı hesaplanan ve 27.10.1977 gün 7/13987 sayılı Bakanlar Kurulu kararı gereğince ödenen, 7.11.1979 gün 7/18320 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile de 1.000,00 lira artırılan avansı (yakıt parası) ile birlikte üç aylığı 25.410,00 lira olan bir kimsenin, bu yılki bütçe kanunu ile katsayı 22 olarak kabul edildiği takdirde aylığı şöyle hesaplanacaktır :

Aylık = 600 (gösterge) x 22 (katsayı) x % 70 (aylık oranı) = 9.240,00 lira bulunacak ve avans (yakıt parası) ile (9.240,00 + 1.750,00 =) 10.990,00 lira olacak; üç aylığı da (10.990,00 x 3 =) 32.970,00 lira olarak bulunacaktır.

Ancak ne varki aylık ve gelir sahiplerinin büyük bir kısmı, gösterge tablosuna göre derece ve kademeleri ile gösterge rakamlarını, hatta aylık oranlarını, Sosyal Sigortalar Kurumu'nca kendilerine tebliğ edilmediğinden, bilmemektedir.

Bu durumda olanlar, aylıklarını şu şekilde hesaplayabilirler : Örnek olarak aldığımız 25.410,00 lira üç aylığı olan kimse, bu miktardan önce avans (yakıt parası) miktarı (1.750,00 x 3 =) 5.250,00 lirayı düşecek (25.410,00 — 5.250,00 = 20.160,00) ve bu suretle bulduğu miktarı 16 katsayısına bölüp, çıkan miktarı 22 katsayısı ile çarparak (20.160,00 x 22/16 =) 27.720,00 lirayı bulacak ve buna avansı (yakıt parasını) ekliyerek (27.720,00 + 5.250,00 =) 32.970,00 lira üç aylığını bulabilecektir.

Bu işlemi daha kısaltarak 22 katsayısının 16 katsayısına oranı olan (22/16 =) 1.375 sayılı ile üç aylık miktarını çarparak bulabiliriz. Buna göre yukarıdaki örneğimizdeki üç aylık 20.160,00 lirayı 1,375 ile çarptığınız da (20.160,00 x 1,375 =) 27.720,00 lirayı bulacak ve buna 5.250,00 lira avansı (yakıt parasını) eklediğinizde (27.720,00 + 5.250,00 =) 32.970,00 lirayı bulabileceğiz.

22 Katsayısının 16 katsayısına oranı (22/16 =) 1,375 sayısını, kısmî işgörmezlik gelirleri ile kaksahiplerinin aylık ve gelirlerinin yeni aylıklarının hesaplanmasında da kullanabiliriz. Ancak hesabı yaparken avansı (yakıt parasını) evvela üç aylıktan ayırıp, sonra bulunan miktara ilâve etmeyi unutmamalıyız.

Şayet Bütçe kanunu ile kabul edilen katsayı 22 olmayıp örneğin 25 olursa uygulayacağımız sayı (25/16 =) 1,5625 olacak; 26 olursa (26/16 =) 1,625 olacaktır.

Bu durumlara göre de örnek aylığımız 25 katsayısına göre (20.160,00 x 1,5625 =) 31.500,00 lira avans (yakıt parası) ile (31.500,00 + 5.250,00 =) 36.750,00 lira; 26 katsayısına göre de (20.160,00 x 1,625 =) 32.760,00 lira avans (yakıt parası) ile (32.760,00 + 5.250,00 =) 38.010,00 lira olacaktır.

ekonomik rapor

Demirel Hükümetinin Ekonomik Önlemler Paketi Açıldı

TÜRK LİRASI YENİDEN DEĞER KAYBETTİ VE DEVALÜASYON SONUCU SERİ ZAMLAR YAPILDI.

Süleyman Demirel Hükümetinin iki ayı aşkın bir süreden beri üzerinde büyük bir gizlilikle çalıştığı, «EKONOMİK ÖNLEMLER PAKETİ» nihayet, 24 Ocak 1980 tarihinde kamuoyuna açıklandı. Beraberinde seri zamları da peşpeşe getiren bu paket, her ne kadar sabit ve dar gelirlileri memnun etmediyse de, gerek Başbakan Demirel, gerekse bu paketi hazırlıyan hükümetin beyin takımı, bu önlemlerin birkaç ay içinde Türkiye'yi ferahlatacağını iddia ettiler.

Türk Lirasının değerini yabancı paralar karşısında birkez daha düşüren «ÖNLEMLER KARARNAMESİ»nde Amerikan Doları Türk Lirası karşısında yüzde 48.6 oranında değer kazanıp 47 lira 10 kuruştan, 70 liraya yükselirken, diğer bazı konulara da yer veriliyordu. Hayatı çekilmez hale koymamak için, bu ekonomik önlemlerin yanısıra, vatandaşı koruyucu bazı önlemlerin de beraber getirileceği belirtilen kararnamede, yabancı sermaye yatırımlarının özendirilmesi çareleri, dış transferlere yönelik yeni uygulamalar, ihracatın özendirilmesi ve petrol arama çalışmalarına yeni bir yön verilmesi konuları da yer alıyordu.

Bunun yanında, kamu iktisadi teşebbüslerinin ürettikleri malların fiatlarının yeniden düzenlenmesi bu kuruluşlara bırakılırken, elekrik, sun'i gübre, kömür gibi bazı temel malların ve demiryolları ve denizyollarındaki taşımacılık fiatlarının Bakanlar Kurulunda saptanması esas alınmıştı. Bu arada, akaryakıt fiatları da, devalüasyon kararından sonra zamlı olarak satışa arz edildi.

DEVALÜASYON ORANI VE KURLAR

Ekonomik paket içinde yer verilen Türk Lirasının yeniden değer kaybını öngören karar ile son 10 yılın ikinci büyük operasyonu yapılmış olmaktadır. Buna, göre, Ecevit Hükümeti'nin 1979 yılı Haziran ayında yaptığı % 77.7'lik işlem 1979/1980 arasındaki en yüksek düzeydeki devalüasyon olurken, Demirel Kabinesi'nin 24 Ocak tarihinde yaptığı para operasyonu % 48.6'lık oranı ile 10 yıl içindeki ikinci büyük oranlı operasyon olmuştur. Bu arada, yapılan son devalüasyon ile birlikte Türk Lirası, son 10 yıl içinde dolara göre 19 kez değer kaybetmiş olmaktadır.

24 Ocak devalüasyonundan sonra Türk Lirası, yabancı paralar karşısında % 44 ile % 51.5 oranında bir değer kaybına uğramıştır. Bu durumda Türk Lirasının, karşısında en az değer yitirdiği para Danimarka kronu olmaktadır. Danimarka Kronu'nun döviz olarak alış fiyatı 899.7 kuruştan 1296 kuruşa çıkmış ve böylece % 44 artış göstermiştir. Danimarka Kronu'nun satış fiyatı ise % 44.8'lik bir artış ile 913.1 kuruştan 1322 kuruşa yükselmiştir.

Öte yandan Türk Lirası en çok değer kaybına Norveç Kronu karşısında uğramış ve Norveç Kronu'nun döviz olarak alış fiyatı % 50.8'lik bir artışla 944.. kuruştan 1424 kuruşa, satış fiyatı ise % 51.5'lik artışla 957.5 kuruştan 1452 kuruşa çıkmıştır.

Devalüasyondan önce ve sonraki durum şöyle olmuştur :

	DÖVİZ (Kuruş) ALIŞ			SATIŞ		
	Eski	Yeni	%	Eski	Yeni	%
1 ABD Doları	4710.0	7000.0	48.6	4780.0	7140.0	49.4
1 Avustralya Doları	5301.3	7773.0	46.6	5380.1	7928.0	47.4
1 Avusturya Şilini	378.9	564.0	48.9	384.5	575.0	49.5
1 Alman Markı	2720.9	4049.0	48.8	2761.4	4130.0	49.6
1 Belçika Frangı	167.5	249.0	48.7	169.9	254.0	49.5
1 Danimarka Kronu	899.7	1296.0	44.0	913.1	1322.0	44.8
1 Fransız Frangı	1157.2	1728.0	49.3	1174.4	1763.0	50.1
1 Hollanda Florini	2467.2	3666.0	48.6	2503.9	3739.0	49.3
1 İsveç Kronu	1130.5	1685.0	49.0	1147.4	1719.0	49.8
1 İsviçre Frangı	2940.1	4364.0	48.4	2983.7	4451.0	49.2
100 İtalyan Lireti	581.9	868.0	49.2	590.6	885.0	49.8
1 Kanada Doları	4064.0	6043.0	48.7	4124.4	6164.0	49.5
1 Kuveyt Dinarı	17176.9	25749.0	49.9	17432.2	26264.0	50.7
1 Norveç Kronu	944.4	1424.0	50.8	958.5	1452.0	51.5
1 Sterlin	10633.3	15950.0	50.0	10791.3	16269.0	50.8
1 Suudi Arabistan Riyali	1402.5	2083.0	48.5	1423.4	2125.0	49.3

KUR FARKLARI VE TRANSFERLER

Ayrıca Bakanlar Kurulu'nun aldığı karar ile ithalat transferlerinde ödenecek kur farkları konusunda Merkez Bankası da bir açıklama yapmıştır.

Buna göre, bekleyen ithalat talepleri için kur farkları yatırıldığı takdirde bu talebin iki ay içinde transfer edileceği belirtilmiştir. Kur farklarının ödenmesi koşulları da şöyle olmaktadır :

Döviz satışı yapılmış işlemlerde, ihracatta döviz farkı iadesi sözkonusu olmayacaktır. Ancak ithalatta yurda henüz fiilen ithal edilmemiş malların gümrükten çekilebilmesi için kur farklarının özel hesaba yatırılması gerekmektedir.

TEŞVİK ÖNLEMLERİ :

İthalde alınacak damga resmi de Bakanlar Kurulu kararı ile % 25'ten % 1'e indirilmiştir. Bu uygulama, AET üyelerinden, GATT üyelerinden, Ticaret Genel Anlaşması bulunan ülkelerden yapılacak ithalat için geçerli olurken, gümrük kanunları çerçevesine uygun olmayan ithalatta alınacak damga resmi oranı, eskiden olduğu gibi yine % 100 olarak uygulanacaktır.

Alınan karar, öncelikle 2.5 yıldır güçlüklerle yapılan ithalatı kolaytırıcı anlam taşırken, devalüasyondan sonra ortaya çıkan kur farklarının ithalatçı tarafından ödenmesinden sonra, bir de damga resmi ile ithalatçıyı daraltmamayı öngörmektedir.

Başbakanlığa bağlı olarak yeni kurulan «Teşvik ve Uygulama Dairesi», bundan böyle Ticaret, Sanayi ve Teknoloji Bakanlıkları bünyesinde bulunan aynı adlı daireleri kapsamış olacaktır. Böylelikle her türlü sınai ve sınai olmayan ihracat ve yatırım olanakları tek elden yürütülecektir. Bu daire, ihracatı teşvik konusunda her türlü miktar ve oranlarda teşvik uygulamalarını yapmaya özel koşullara bağlamaya yetkili olacaktır.

Dairenin ilk uygulaması, uygun görülen ihracatçı projelerine «İhracatı Teşvik Belgesi» verme niteliğinde olacaktır. Bu belge ile yüklenilen ihracat, belgede gösterilen süre içinde ve belgede gösterilen koşullara uygun olarak gerçekleştirilmesi zorunlu olan ihracat olmaktadır.

Belge ile taahhüt edilen ihracat en çok 12 aylık bir süre içinde gerçekleştirilecektir. Ancak gemi inşa ve komple fabrika benzeri ihracat taahhüdü halinde en çok 3 yıla kadar süre verilebilecektir.

YENİ FİAT POLİTİKASI

Bakanlar Kurulu'nun Kamu İktisadi Teşebbüsleri fiyat politikasına yönelik olarak aldığı karar, öncelikle KİT'lerin serbest piyasa ekonomisi anlayışına göre çalışmasını öngörmektedir. Yıllardır ekonomiye yük olduğu ve atıl kapasite üretimi ile sürekli zarar ettiği ileri sürülen KİT'lerin bundan böyle daha teşebbüsleri, temel üretim malı ve hizmeti olarak nitelenen 4 alan dışındaki hizmet ve üretimleri için gerekli fiyatları kendileri saptayacaklar ve bu durum, Bakanlar Kurulu'na intikal etmeyecektir.

TİCARET BAKANI HALİL BAŞOL :

YENİ İTHALAT REJİMİ İLE 7 MİLYAR DOLARLIK DIŞ ALIM YAPILACAK

1980 YILI İTHALAT REJİMİ YÜRÜRLÜĞE GİRDİ.

BU YIL 204 BİN 730 TON PAMUK İHRAÇ EDİYORUZ

Türkiye'nin 1979 - 1980 döneminde lif pamuk rekoltesinin 480 bin 530 ton olarak belirlendiği ve bir önceki dönemden kalan 31 bin 700 tonluk stokla birlikte bu miktarın 204 bin 730 tonunun 1980 yılı içinde ihraç edilmesinin öngörüldüğü bildirildi

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Pamuk İşleri Genel Müdürlüğü'nden Ticaret Odalarına gönderilen yazıda, Milli Pamuk İstişare Komitesi Bölge Kurullarının tespit ettiği 1978 - 1979 ve 1979 - 1980 dönemlerindeki pamuk rekolteleri hakkında bilgi verildi.

Yazıda, 1979 - 1980 döneminde Çukurova'da 307 bin 460, Ege'de 224 bin, Antalya'da 23 bin 515, Güneydoğu Anadolu'da 49 bin 193 ve diğer illerde 7 bin 832 olmak üzere Türkiye'de toplam 612 bin hektarlık alana pamuk ekildiği belirtildi. Bu ekili alanlardan Çukurova ve Güneydoğu Anadolu'dan 265 bin 490, Ege'den 190 bin, Antalya'dan 22 bin 940 ve diğer illerden 2100 ton olmak üzere toplam 480 bin 530 ton lif pamuk elde edileceği kaydedilen yazıda bir önceki dönemden kalan 31 bin 700 ton stokla birlikte 1979 - 1980 döneminde Türkiye'nin pamuk arzının 512 bin 230 tona ulaştığına işaret edildi.

Elde edilen bu pamukların 307 bin 500 tonunun yurt içinde tüketileceği, 204 bin 730 tonunun ise ihracının öngörüldüğü belirtildi.

1980 yılı ithalat rejimi kararnamesi Resmi Gazete'de yayın. lanarak yürürlüğe girmiştir. Bu konuda bir basın toplantısı düzenleyen Ticaret Bakanı Halil BAŞOL, «1980 yılı ithalat rejiminin eşitlik, açıklık ve genellik ilkelerine göre hazırlandığını» belirterek, «Toplam 7 milyar dolarlık ithalat yapılacağını» açıklamıştır. Bakan'ın verdiği bilgiye göre, bu miktarın yüzde 26'sı yatırım malları, yüzde 71'i ara malları ve yüzde 3'ü tüketim malları için kullanılacaktır.

Ticaret Bakanı Halil BAŞOL yeni ithalat rejimini açıklarken, ithalatta karşılaşılan bazı güçlükleri gidermek ve gereksiz formaliteleri ortadan kaldırmak amacıyla bazı önemli değişiklikler yapıldığını, teminat oranlarının büyük ölçüde indirildiğini belirtmiş, «Teminat oranlarının düşürülmesi sanayie kolaylık ve nisbeten ucuz girdi sağlayacak, üretim artışlarına olumlu etki yapacaktır. Bu yönleri ile de enflasyonu sınırlayıcı faktörler arasında olacaktır.» demiştir.

BAŞOL basın toplantısında ithal listeleri üzerinde yapılan değişiklikler konusunda bilgi verirken, 1979 da liberasyon 2 listesinde yer alan 125 kalem malın bu yıl liberasyon 1 listesine alındığını, aşırı fiyat artışlarını önleyecek maddeler ile piyasada darlığı görülmesi muhtemel malların ithalatına olanak sağlandığını, sanayimizi dış rekabete alıştırmak amacıyla getirilmiş bulunan kotaların korunduğunu, tekel yaratabilecek uygulamalara gidilmemesi üzerinde önemle durulduğunu belirtmiş, «Mamul mal ihracatını teşvik edici uygulamalar ile ihracatçılarımızın gerektiği gibi karşılanmasına özel önem gösterilmiştir.» dedikten sonra özetle şöyle konuşmuştur :

Öte yandan yine maliyetleri indirerek üretimi artırmak amacıyla gübre ve gübre hammaddeleri, traktör aksamı, ham petrol ve petrol ürünleri ithalatında ve kabul kredisi yoluyla yapılacak ithalatta teminat oranı yüzde 1 olarak saptanmıştır. Ayrıca mal ve vesaik mukabili ithalattan alınan yüzde 50 oranındaki munzam teminat yüzde 20'ye düşürülmüştür.»

İZİN VE DÖVİZ TAHSİS BELGELERİ SÜRESİ ÜÇ AY OLDU...

Ticaret Bakanı Halil BAŞOL izin ve döviz tahsis belgeleri hakkında da özetle şunları söylemiştir :

«Döviz tahsisinin fob esası üzerinden yapılması, 1979 yılı içerisinde uygulamada bazı güçlükler yarattığından, zorunlu hallerde CIF ve CF teslim biçimlerine göre de ithal olanağı sağlanması amacıyla ithalat rejimi kararı ile yönetmelikte gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

1979 yılında başlatılan ve 2 sayılı liberasyon listesinden döviz tefrikinin üçer aylık dönemler itibariyle yapılması biçimindeki uygulamanın ithal girdilerinin maliyetini yükseltici ve zamanında sağlanmasını güçleştirici etkileri görüldüğünden bu uygulama kaldırılmıştır. Sanayici ve ithalatçılarımızın finansman ihtiyaçlarını daha makul bir süre içinde karşılamalarını ve dış piyasadan alınan tekliflerin kalite ve fiyat yönünden yeterli zaman içerisinde değerlendirilmesini teminen izin ve döviz tahsis belgelerinin süreleri iki aydan üç aya çıkarılmıştır.

Özel sektör sanayinin acil ve zorunlu ihtiyaçları kotasından doğrudan bakanlığa yapılacak müracaatlar için konan yıllık 1500 dolarlık sınır 3000 dolara çıkarılmıştır.»

İŞTE DÜNYA REFAH TABLOSU

- **KİŞİ BAŞINA DÜŞEN MİLLİ GELİR RAKAMLARINA GÖRE HAZIRLANAN TABLONUN 82. SIRASINDA YER ALIYORUZ**

- MİLLİ GELİR DÜZEYİMİZ FERT BAŞINA 1210 DOLAR

Dünya Bankasınca yayınlanan «1979 DÜNYA ATLASI»nda, Milli gelir düzeyini fert başına 1110 dolardan 1210 dolara çıkaran Türkiye, 176 ülke arasındaki refah payı sıralamasında ancak 82.nci olabildi.

«Orta Halli Ülkeler» kategorisinde yer verilen Türkiye, bu gelir düzeyi ile Avrdpa ülkeleri arasında sondan ikinci durumda, Avrupa Kıt'asında yer alıp da, gelir düzeyi Türkiye'den daha geri durumda olan ülke ise, 740 dolarla Arnavutluk..

Dünya Bankası tarafından yayınlanan bu Atlas'ta devletler, gelir düzeyleri itibariyle «Çok Zengin», «Zengin», «Orta Halli», «Fakir» ve «Çok Fakir» ülkeler diye tanıtılıyor.

Aşağıda sunduğumuz tabloda, dünya ülkelerinin refah durumu şöyle :

Ülkeler	Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Dolar Olarak)
ÇOK ZENGİN ÜLKELER	
1) Küveyt	14.890
2) Arap Emirlikleri	14.230
3) Katar	12.740
4) İsviçre	12.100
5) Brunei	10.640
6) Lüksemburg	10 410
7) İsveç	10.210
8) Danimarka	9.920
9) Amerika	9.700
10) Batı Almanya	9 600
11) Norveç	9.510
12) Bermuda	9.260
13) Kanada	9 170
14) Belçika	9.070
15) Hollanda	8 390
16) İzlanda	8.320
17) Fransa	8 270
18) Faeroe Adaları	8 080
19) Suudi Arabistan	8.040
20) Avustralya	7.920
21) Amerikan Samoası	7.400
22) Japonya	7.330
23) Guam	7130
24) Avusturya	7.030
ZENGİN ÜLKELER	
25) Libya	6.910
26) Finlandiya	6 820
27) Grönland	6.760
28) Doğu Almanya	5.660
29) Virjin Adaları	5.350
30) Fransız Polinezyası	5270
31) İngiltere	5.030
32) Yeni Zelanda	4.790
33) Çekoslovakya	4.720
34) Yeni Kaledonya	4.650
35) Şanel Adaları	4.170
36) İsrail	4.120
37) Bahreyn	4.100
38) Martinik Adası	3.950
39) İtalya	3.840
40) Sovyetler Birliği	3 700
41) Polonya	3.660
42) Cebelitarık	3 660
43) Gabon	3.580
44) İspanya	3520
45) İrlanda	3.470
46) Macaristan	3.450
47) Adam Adası	3.360
48) Yunanistan	3 270
49) Singapur	3.260
50) Bulgaristan	3 200
51) Hollanda Antilleri	3.150
52) Reunion	3 060
53) Hong Kong	3 040
54) Venezuela	2.910
55) Tirinidad ve Tabago	2 910
56) Guadeloup	2.850
57) Porto Riko	2.720
58) Bahama Adaları	2.620
59) Umman	2.570
60) Yugoslavya	2.390
61) Fransız Guyanası	2.340
62) Malta	2 160
63) Surinam	2.110
64) Kıbrıs	2.110
65) Portekiz	2.020
ORTA HALLİ ÜLKELER	
66) Barbados	1.940
67) Arjantin	1.710
68) Irak	1.860
69) Romanya	1.750
70) Uruguay	1.610
71) Brezilya	1.570
72) Kosta Rika	1.540
73) Güney Afrika	1.480
74) Makao	1.460
75) Fiji	1.440
76) Sili	1.410
77) Tayvan	1.400
78) Meksika	1.290
79) Panama	1.290
80) Cezayir	1.260
81) Pasifik Adaları	1.230
82) TÜRKİYE	1.210
83) Güney Kore	1.160
84) Jamaika	1.110
85) Malaysiya	1.090
86) Namibya	1.080
87) Seyşel Adaları	1.060
88) Ürdün	1.050
89) Tunus	950
90) Antigua	950
91) Mongolia	940
92) Surive	930
93) Guatemala	910
94) Ekvador	910

Ülkeler	Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Dolar Olarak)
95) Dominik Cumhuriyeti	910
96) Kolombiya	870
97) Paraguay	850
98) Fildişi Sahili	840
99) Belize	840
100) Nikaragua	840
101) Mauritius	830
102) Küba	810
103) Peru	740
104) Arnavutluk	740
105) Kuzey Kore	730
106) Kiribati	690
107) Fas	670
108) St. Kitts Nevis	660
109) Saint Lucia	630
110) Bostwana	620
111) El salvador	600
112) Swaziland	590
113) Yemen Cumhuriyeti	580
114) Yeni Gine	560
115) Nijerya	560
116) Guyana	550
117) Yeni Hebridler	540
118) Kongo	540
119) Grenada	530
120) Bolivya	510
121) Filipinler	510
FAKİR ÜLKELER	
122) Sao Tome	490
123) Tayland	490
124) Rodezya	480
125) Zambia	480
126) Honduras	480
127) Kamerun	460
128) Liberya	460
129) Çin Halk Cumhuriyeti	460
130) Cibuti	450
131) Dominikler	440
132) Tonga	430
133) Salamon Adaları	430
134) Demokratik Yemen	420
135) Mısır	400
136) Ghana	390
137) Saint Vincent	380
138) Endonezya	360
139) Senegal	340
140) Togo	320
141) Kenya	320
142) Sudan	320
143) Angola	300
144) Lesetho	270
145) Moritanya	270
146) Haiti	260
147) Merkezi Afrika	250
148) Madagaskar	250
149) Afganistan	240

Ülkeler	Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Dolar Olarak)
150) Gambia	230
151) Pakistan	230
152) Benin	230
153) Tanzanya	230
154) Nijer	220
155) Gine	210
156) Zaire	210
157) Sierra Leone	210
158) Gine Biseau	200
ÇOK FAKİR ÜLKELER	
159) Sri Lanka	190
160) Hindistan	180
161) Malawi	180
162) Komor	180

Ülkeler	Kişi Başına Düşen Mili Gelir (Dolar Olarak)
163) Rwanda	180
164) Vietnam	170
165) Yukarı Volta	160
166) Cape Verde	160
167) Maldivler	150
168) Burma	150
169) Mozambik	140
170) Çad	140
171) Brundi	140
172) Somali	130
173) Etopya	120
174) Mali	120
175) Nepal	120
176) Bhutan	100

BİR YASA VE ELEŞTİRİLER

2089 SAYILI ÇIRAK, KALFA VE USTALIK YASASI İLE BU YASAYA YÖNELİK ELEŞTİRİLER - GÖRÜŞLER

Dr. CAVİT SIDAL'IN HAZIRLADIĞI BU KONUDAKİ YAZININ SON BÖLÜMÜNÜ, BU SAYIMIZDA VERİYORUZ.

-3-

Yukarıda belirtilmiş bulunan üyeler imtihan heyeti toplanmadan önce keyfiyeti imtihan kurulu başkanına bildirmeye mecburdurlar.

4. Çıraklar kalfalık imtihanlarına bulundukları şehirlerde girmeye mecburdurlar. Çıraklık Eğitimi Komitesi lüzum gördüğü takdirde başka bir yerde imtihana girebilirler.

Eleştiri : Kalfalık sınav kurulunda esnaf ve sanatkârlar dernekleri temsilcileri çoğunluktadır. Beş kişilik kurulun üçü derneklerden, biri de Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesinden (muhtemelen o da esnaf ve sanatkârlardan) olmak üzere dört kişi bu derneklerin temsilcileridir. Yönetmeliğin 72. maddesi de «adayın başarılı sayılabilmesi için beş kişilik sınav kurulu

üyelerinden en az üçünün adaya başarılı ya da üstün başarılı notu vermesi gerekir» diyerek bu grubun etkinliğini pekiştirmektedir.

Görüşümüz : Kalfalık sınav Kurulunda Ticaret ve Sanayi odasınca görevlendirilecek bir ustanın bulunmaması ve çoğunluğun esnaf ve sanatkârlar dernekleri üyelerinde olması bir eksiklik olarak görülebilir.

MADDE — 32 : 507 sayılı Kanuna tabi işyerlerinde çalışan çıraklar kalfa belgesi aldıktan sonra, iki yıllık bir süre içinde çalıştığı işyeri sahibinin veya vekilinin muvafakatını almadan başka bir iş yerine giremezler.

Ancak bu süre içinde kalfanın ayrılmasını gerektiren gerçek sebepler mevcut ise bu husus ilgili çıraklık komitesince tespit olunur ve taraflara bildirilir.

Tespit olunan durum kalfanın ayrılmasını gerektirdiği takdirde, işyeri sahibi veya kanuni temsilcisi kalfaya yazılı bir muvafakatname verir. Kalfa bu belgeyi aldıktan sonra işinden ayrılır ve çalışacağı işyeri sahibine mezkûr belgeyi vermek suretiyle yeni işine başlar.

Eleştiri : Kalfa belgesi alan çırakların iki yıl daha aynı işyerinde çalışmaları zorunluluğu Anayasanın 14. ve 40 maddelerine aykırıdır.

Görüşümüz : ———

MADDE — 33 1. Kalfa ehliyet belgesini aldıktan sonra sanatında en az üç yıl kalfa olarak fiilen çalışmış olan ve bu süre içinde açılacak geliştirme kurslarına devam ederek başarı göstermiş bulunanlar, kendi sanatları için açılacak ustalık imtihanına girebilirler.

. İmtihanda başarı gösteremeyen kalfalar bundan sonra açılacak ustalık imtihanına girmeyi arzu ettikleri takdirde bu hususlaki müracaatlarını yazılı olarak ilgili çıraklık kuruluna bildirirler. Kurullar bu müracaatları nazara alır ve durumu imtihan gününden en az otuz gün önce ilgiliye ve imtihan kurulu başkanına intikal ettirirler.

3. Lise dengi mesleki ve teknik öğretim okulları mezunlarına imtihansız ustalık belgesi verilir.

Eleştiri : Lise dengi mesleki ve teknik öğretim okullarının mezunlarına ustalık belgesinin sınavsız verilmesi hatalıdır. Bu mezunlar ustalık yapabilecek düzeyde beceri sahibi değildirler.

Görüşümüz : Bu okullardan mezun olanlar çok kısa bir intibak devresinden sonra usta olarak verimli bir çalışma gösterebilirler. Bunun iyi örnekleri vardır. Ayrıca bu madde ile lise dengi mesleki ve teknik öğretim okullarının iş hayatına eleman yetiştirmeleri teşvik edilmektedir.

MADDE — 34 1. Ustalık imtihanı, her sanat için çırak lık kurulunca lüzum gösterilecek ve Milli Eğitim Bakanlığınca onaylanacak yerlerde teşkil edilecek imtihan kurulları tarafından yapılır. Ustalık imtihan kurulları, mahalli çıraklık eğitimi komitesince aşağıdaki müesseselerden aday gösterilecek 14 kişi arasından Valilikçe seçilecek 7 asıl ve 7 yedek üyeden meydana gelir. Başkan Milli Eğitim Bakanlığınca atanır.

a) Milli Eğitim Bakanlığı teşkilatından iki temsilci,

b) Adayın iştigal ettiği kendi mesleki kuruluşundan iki temsilci,

c) Ticaret ve Sanayi Odasından bir temsilci,

(Ticaret ve Sanayi Odasının ilgili oda temsilcisi)

d) Mahalli Esnaf Dernekleri birliğinden bir temsilci,

2. Ustalık imtihan kurullarında bu Kanunun 29 uncu maddesinin üçüncü fıkra ve bentlerinde zikri geçen kimseler görev alamazlar.

Eleştiri : Ustalık sınav kurulunda çoğunluk esnaf ve sanatkârlar ile ticaret ve sanayi odası temsilcilerindendir. Bu durumda devlet temsilcilerinin değerlendirmeleri sıfıra indirilmektedir.

Görüşümüz : Madde 29. a ilişkin görüşümüz belirtilirken ifade edildiği gibi bu husus bir eksiklik sayılabilir.

MADDE — 47 Çıraklık kurulunun uygun göreceği şehirlerde kurulca alınacak kararın yayımı tarihinden itibaren en geç 6 ay içinde Milli Eğitim Bakanlığınca mahalli çıraklık eğitimi komiteleri kurulur. Bu komiteler aşağıdaki kurumların temsilcilerinden teşekkül eder.

1. Milli Eğitim Müdür veya temsilcisi

2. Esnaf ve Sanatkârlar Dernekleri Birliği başkanı veya temsilcisi,

3. Mahalli Esnaf ve Sanatkârlar Dernekleri Birliği Başkanlar Meclisince seçilecek üç temsilci,

4. Ticaret ve Sanayi Odası temsilcisi,

5. Milli Eğitim Müdürlüğünce meslek okullarından seçilecek bir temsilci,

Eleştiri : Çok geniş yetkilere sahip olan mahalli çıraklık eğitimi komitesinin kuruluşu hatalıdır. Çırak ve kalfalar kurulda temsil edilmemektedir. ticaret ve sanayi odaları ayrı olan illerde kurulda hangisinin temsilcisi bulunacağı belli değildir. Kurulda esnaf ve sanatkârlar çoğunluktadır. Bunların yerel kurullarda ve siyasal parti örgütlerinde önemli ağırlıkları vardır, böylece çırak yetiştirilmesinde de etkili olacakları düşünülebilir. Bunu pekiştiren bazı yetkiler de Eğitim Yönetmeliği ile mahalli çıraklık kuruluna verilmiştir.

Görüşümüz : Eleştirilerde hak lı noktalar vardır.

MADDE — 52 Bu kanunun 13, 14, 15, 16, 20, 30 32 ve 37 nci maddelerindeki hüküm leri yerine getirmeyenler, 500

liradan 1.000 liraya kadar para cezası ile cezalandırılır.

Tekerrürü halinde cezalar iki kat hükmolunur.

Para cezasının takdiri mahalli çıraklık eğitimi komitesine aittir. Verilen cezaya 7 gün zarfında Sulh Ceza Mahkemesine itiraz, edilebilir, itiraz edilmeyen cezalar kesinleşir, kesinleşen ceza miktarı 15 gün içinde mahalli vergi dairesine ödenir.

Eleştiri : Getirilen para cezası etkili değildir. Para cezasının takdirinin Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesine verilmesi ise keyfilik getirebilecek bir yetkidir.

Görüşümüz : Bu eleştirimiz haklılık derecesi uygulamalar sırasında ve diğer teşvik edici ve zorlayıcı önlemler alındıktan sonra daha iyi anlaşılacaktır.

GEÇİCİ MADDE — 4 Bu Kanunun uygulamaya girdiği tarihte meslek ve sanatını bizatihi usta durumunda yöneten ve aynı zamanda işyeri sahibi olarak en az 2 sene çalışmış olanlara usta ehliyeti imtihansız olarak verilir Ancak durumlarının mesleki teşekküllerden alınacak ve Çıraklık Eğitimi Komitesince uygun bulanacak bir belge ile tevsiki şarttır.

Eleştiri : İşyeri sahibi olanlara tanınan bu ayrıcalık bir yandan haklı nedenlere dayanmakla birlikte, 5590 sayılı iş yerlerinde yıllardan beri usta olarak hizmet görmüş ve sanat sahibi olarak kendini kabul ettirmiş olanlara sınav zorunluluğu getirmekle önemli bir haksızlık doğmaktadır.

Görüşümüz : Eleştiri yerindedir.

SONUÇ :

2089 sayılı Çırak, Kalfa ve Ustalık yasası; yıllardan beri el atılmamış ve düzenleme yapılmamış bir alanda, işgücünü, ölçütleri önceden saptanmış bir kademelendirmeye tabi tutmayı amaçlamaktadır. İşgücünün karmaşık yapısı, teknoloji ve üretim tekniklerindeki büyük gelişmeler ve yasanın çıkışı devrelerinde gözden kaçan bazı hususlar nedeni ile yasada bazı önemli eksiklikler ve boşluklar bulunmaktadır.

LİSE DENGİ MESLEKİ VE TEKNİK ÖĞRETİM OKULLARININ MEZUNLARINA TECRÜBEYİ ARTIRICI ÇALIŞMALAR YAPMADAN ÖNCE SINAVSIZ OLARAK USTALIK BELGESİ VERİLMESİ SAKINCALI OLMAZ MI?

Sanayileşmeyi amaç almış, bu yolda önemli mesafe katetmiş olan ülkemizde, işgücünün eğitimi hayatı önemde bir sorundur. Milli Eğitim sistemimizin ortaya koyduğu tek katı standarda uyamadağı için okul dışında kalan, yoksul ailesinin öğrenim giderlerini karşılamayı göze alamadığı için öğrenimini sürdüremeyen, kendisine olanaklar sağlanmadığı için okuyamayan ve sayıları milyonlarla ifade edilen çocuklarımıza devletin koruyucu elinin uzanması zamanı çoktan gelmiştir. Bu çocuklarımızın önemlice bir bölümü geleceklerini çıraklık yoluyla öğrenecekleri bir sanatın sahibi olmağa bağlamışlardır.

Gerek ülkemizin becerili insan gücü gereksinimleri gerekse örgün eğitim sistemi dışında kalan çocuklarımıza karşı devletin görevleri açısından bakıldığında becerili işgücünün düzenlenmesi ve eğitimi ciddi bir sorun olarak karşımızdadır. 2089 sayılı Çirak, Kalfa ve Ustalık yasası ile, yasanın yeterli olmadığı durumlarda yönetmelikle, onun da yetersiz kaldığı durumlarda sağduyu ve hizmet aşkı ile soruna çözüm aranmalıdır. Buna kesin zorunluluk vardır.

— S O N —

İÇTE OLUP BİTENLER

TÜRKİYE'DE İŞÇİLER YILDA 2 BİN SAAT ÇALIŞIYOR

Uluslararası Çalışma Örgütü, İLO'nun çeşitli ülkelerde yaptığı araştırmaya göre, Türkiye'nin, işçilerin çalışma süresi ve işgücü açısından dünyada ilk sırayı aldığı bildirildi. Raporda, işçilerin yılda 2 bin 232 saat çalıştığı kaydedilerek, bu çalışmaya karşılık ödenen ücretlerin, hızlı enflasyon artışı ve hayat pahalılığı karşısında çok yetersiz olduğu belirtildi.

KÖRLER DERNEĞİ, ÜYELERİNE ÇALIŞMA OLANAĞI İSTEDİ

Körler Derneği Genel Başkanlığı'nca yapılan açıklamada, 1475 sayılı İş Yasası uyarınca çıkarılan, «Kuruluşlarda Sakat Çalıştırma Yönetmeliği»nin değiştirilerek, sakat işçi çalıştırma oranının yükseltilmesi istendi. Açıklamada, bu değişiklikle birlikte, «kontenjanların tam kullanımının sağlanması, bu kuralı uygulamayan işverenlerin cezalandırılması ve körlerin rehabilitasyonlarının sağlanması» görüşlerine de yer verildi.

EN ÇOK KADIN ÇALIŞTIRAN ÜLKE : TÜRKİYE

Türkiye'de çalışan kadınların, toplam çalışan nüfusun yüzde 44'ünü oluşturduğu açıklandı. «Türk Toplumunda Kadın Çalışanlar ve Öneriler» konulu seminerde konuşan Prof. Nermin Abadan Unat, «Türkiye'nin bu oranla dünyada ilk sıyrayı aldığını» bildirdi. Unat, ülkede tarım kesiminde çalışan 11 milyon faal nüfusun 5.5 milyonunu da kadınların oluşturduğunu kaydetti.

İŞÇİLERİMİZ LİBYA'DA 140 DİNAR ÜCRET ALACAK

Çalışma Bakanlığı, Türkiye'den Libya'ya çalışmak üzere gidecek işçilerin 140 Dinar'dan az ücret sözleşmesi yapamayacaklarını açıkladı. Bakanlık, bu düzeyin altında ücretle sözleşme yapan işçilere, yurtdışına çıkış izni verilmeyeceğini bildirdi. Libya Hükümeti ise, ülkelerinde ücretlerin 80 dinar'dan başladığını ve artışın yeteneğe göre belirlendiğini kaydederek, bu kararın değiştirilmesini istedi.

SSK, ANKARA'DA KREŞ AÇTI

SSK Genel Müdürlüğü'nün Ankara'da 150 yatak kapasiteli bir kreşi hizmete açıldı. Sosyal Güvenlik Bakanı Sümer Oral, «Her yıl bir milyon çocuğun dünyaya geldiği Türkiye'nin, kreş hizmetlerine büyük önem vermesi gerekir» dedi. Oral, kısa bir süre sonra SSK'nın, ikinci bir kreşi hizmete sokacağını bildirdi.

SSK KONUT KREDİSİNİ 600 BİN LİRAYA ÇIKARIYOR

SSK'nın, işçilere verdiği konut kredisini 600 bin liraya çıkaracağı bildirildi. Daha önce 450 bin lira olan kredi miktarının yükseltilmesiyle ilgili olarak Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nda bir komisyonun görevlendirildiği açıklandı. Bakanlık yetkilileri, bu çalışmalar sırasında, konut kredisi alabilmek için uygulanan 5 yıl çalışma zorunluğunun kaldırılması yolundaki istemlerin de ele alınacağını kaydettiler.

(TÜBA)

TÜRK-İŞ'İN AVRUPA İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU (ETUC)'A ÜYELİK İSTEĞİ GÜNDEME ALINDI

TÜRK-İŞ'in kısa adı (ETUC) olan Avrupa İşçi Sendikaları Konfederasyonuna üyelik yolundaki başvurusu, prensip olarak benimsenmiş ve TÜRK-İŞ'ten ta mamlayıcı bilgiler istemiştir.

TÜRK-İŞ'in bir süre önce bu konuda yapmış olduğu başvurunun, ETUC'un Mali ve Genel Amaçlar Komisyonunda Müzakere edildikten sonra İcra Kurulunda karara bağlanacağını belirten Avrupa İşçi Sendikaları Konfederasyonu, TÜRK-İŞ'n' çalışmaları konusunda ayrıntılı bilgilerin kısa sürede gönderilmesini istemiş bulunmaktadır. TÜRK-İŞ, ETUC'un istediği bilgileri 10 Ocak günü göndermiştir.

ETUC'u oluşturan Avrupalı sendikaların tümü, TÜRK-İŞ gibi Uluslararası Hür Dünya İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU) nun da üyesi bulunmaktadırlar. Hatırlanacağı üzere, ICFTU'nun Madrid'de yapılan son Genel Kurulunda TÜRK-İŞ Genel Başkanı İbrahim Denizcier, ICFTU İcra Kurulu üyeliğine seçilirken, Teksif Sendikası enel Başkanı ve TÜRK-İS Genel Başkan Vekili Şevket Yılmaz da yedek üyeliğe getirilmişti.

Hür Dünya Sendikacılık hareketi içinde önemli bir yeri bulunan TÜRK-İŞ'in ETUC'a üye olmasıyla Dünya Sanayiinin zirveye ulaştığı Batı Avrupa ve Serbest Ticaret Bölgesi Ülkeleri (EFTA) İşçi kuruluşları nezdindeki etkinliği daha da artacaktır.

Türk-İş Afgan'lı mültecilere yardım kampanyası açtı

Sovyetler Birliğinin Afganistan'ı işgalinden sonra bu ülkede beliren yoksulluk ve açlık karşısında, TÜRK-İŞ, Afganistan mültecilerine yardım kampanyası açmıştır. TÜRK-İŞ, bu kampanya'ya katılmaları için Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU)'yu ve üye kuruluşlarını da uyarmıştır.

TÜRK-İŞ İcra Kurulu, Afganistan mültecilerine yapılacak para yardımlarının bir fonda toplandıktan sonra, Kızılay Derneği aracılığı ile mültecilere ulaştırılmasını kararlaştırmıştır.

Konfederasyona bağlı kuruluşlara bir genelge gönderen TÜRK-İŞ İcra Kurulu, bu konuda bir kampanya açılmasının gerekli olduğuna temasla «Dünyamızı sıcak bir savaşın eşiğine getiren Afganistan olaylarının nasıl geliştiği bilinmektedir. Afganistan'da Müslüman halkın büyük bir bölümü, Sovyetler Birliğinin işgali üzerine dağlara çıkarak işgal kuvvetlerine karşı mücadeleye başlamış, bir kısmı da kendi yurtlarını terkederek Pakistan'a sığınmaya ve güç şartlar altında aç, çıplak şekilde hayatlarını sürdürmeye mecbur bırakılmışlardır» demiştir.

Konfederasyona üye bütün işçilerin bu kampanyaya katılmasını dileyen TÜRK-İŞ İcra Kurulu, yapılacak yardımların Vakıflar Bankası Yenişehir Şubesinde açılan 13313 sayılı hesaba yatırılmasını istemiştir. TÜRK-İŞ İcra Kurulu, bu kararın alınmasında, üyesi bulunduğu Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU)'nun son genel kurulundaki tavsiye kararları ve kendi Anatüzüğündeki amaç ve ilkelere dayandığını belirtmiştir.

TÜRK-METAL'İN ÇAĞRISI

Öte yandan, Türk Metal Sendikası Genel Başkanı Mustafa Özbek, Sendika Başkanlar Kurulu'nun aldığı karar uyarınca, Afganista'a saldıran Sovyet Rusya'nın hür dünya'daki tüm Metal İşçileri tarafından kınanarak protesto edilmesi için, Merkezi Cenevre'de bulunan Uluslararası Metal İşçileri Federasyonu'na (IMF)) resmen başvurmuştur.

Mustafa Özbek, IMF Genel Sekreterliği'ne gönderdiği mektupta, TÜRK-METAL Sendikası Başkanlar Kurulu'nun böyle bir öneride bulunmayı kararlaştırmasının nedenlerini anlatarak özetle şöyle demiştir :

«— Hür milletler, bu fütursunca saldırı ve işgallere seyirci kaldıkça emperyalist Rusya'nın yarın ne yapacağı kestirilemez hale gelecek, yaptıklarının yanına kâr kaldığını gördükçe de Dünya'ya egemen olma politikasını uygulamaktan çekinmiyecektir. Komünizmin insanlık için nasıl bir bela olduğunu izaha lüzum görmüyorum. Sizin, bunu daha iyi değerlendirip takdir edeceğiniz inancındayım.»

DIŞTA OLUP BİTENLER

ICFTU, ARJANTİN DİKTA REJİMİNİ ILO'ya ŞİKAYET ETTİ...

Arjantinde işbaşında bulunan dikta rejiminin, ILO sözleşmelerini hiçe sayarak iş yasasında yaptığı değişiklikler, ICFTU tarafından ILO'ya (Uluslararası Çalışma Örgütü) şikayet edildi.

Arjantinli tüm çalışanları, haklarını korumaktan alıkoyan yeni uygulamaların kaldırılması ve Arjantin İşçi Sendikaları Konfederasyonu (CGT) nin açılmasına yönelik şikayette, durum resmen kınanarak, Sendikal haklara ve hareketlere karşı en ciddi saldırı şeklinde yorumlandı.

KTFD'DE 13 BİN İŞÇİ GREVE BAŞLADI

Kıbrıs Türk Federe Devleti'nde TÜRKtSEN'e bağlı ve çeşitli işkollarında örgütlü 16 sendikaya üye 13 bin işçi, Hükümetin aldığı zincirleme zam kararlarını protesto amacıyla greve başladı. Sağlık, posta, ulaşım, sanayi kuruluşları, devlet ajansı, benzin istasyonları, liman ve havayolları servislerinde çalışan işçilerin başlattığı grevden sonra yaşamın «büyük ölçüde» aksadığı bildirildi. TÜRK-SEN Genel Başkanı Necati TAŞKIN, Hükümetçe ücretlere ek olarak verilen yüzde 40 «hayat pahalılığı ödeneği»'nin, zamlara uyumlu duruma getirilmesini istedi. TAŞKIN, istemler karşılanmadığı takdirde, grevi süresiz uzatacaklarını da sözlerine ekledi. Bu arada Ticaret ve Sanayi Odaları da, «bedelsiz ithalatın serbest bırakılmaması» durumunda işyerlerini kapatacaklarını açıkladı.

YUNANİSTAN'DA 500 BİN ESNAF GREV YAPTI

Yunanistan Hükümeti'nin, enflasyonu durdurmak amacıyla, ithal vergilerini yükseltmesi ve kâr oranlarını düşürmesi üzerine yaklaşık 500 bin lokanta, dükkan ve atölye sahibi grev yaptı. Esnaf kuruluşları, uygulanan fiyat politikası ve piyasa denetlemelerinin kârları büyük ölçüde etkilediğini bildirdiler. Öte yandan, banka çalışanlarının ücret artışı ve çalışma saatlerinin değiştirilmesi istemiyle başlattıkları grev sürüyor. Ücretlerine yüzde 30 zam isteyen banka çalışanları, hükümetin yüzde 11 artış önermesi üzerine bir süre önce greve başlamıştı.

HOLLANDA'DA SENDİKALAR GENEL GREVE HAZIRLANIYOR

Hollanda Hükümeti'nin, bir süredir devam eden ve bütün işkollarını kapsayan grup toplu iş sözleşmesi görüşmelerini ertelemek istemesinden sonra, ilgili sendikalar bu karara karşı genel greve gideceklerini açıkladılar. Bu arada, bazı işkollarında uyarı grevlerinin başladığı ve ilk olarak kamyon şoförlerinin giriştiği işi bırakma eyleminin gıda maddeleri alanında büyük sıkıntı yarattığı bildirildi.

KUVEYT 18 BİN YABANCI İŞÇİYİ SINIRDIŞI ETTİ

Kuveyt Hükümeti, son üç ay içinde 18 bin yabancı işçiyi, ülkeye yasadışı yollardan girdikleri gerekçesiyle sınırdışı ettiğini açıkladı. Kuveyt Güvenlik Kuvvetleri Başkanı Tuğgeneral Muhammed Al - Hamad'ın yaptığı açıklamada, bu işçilerin, pasaportsuz ve çalışma belgesiz olarak ülkeye girdikleri, ilgili makamlardan oturma izni almadıkları kaydedildi.

HOLLANDA HÜKÜMETİ, ÜCRETLERİ İKİ AY İÇİN DONDURDU

Hollanda Hükümeti, işçi ücretlerini iki ay süreyle dondurduğunu açıkladı. Hükümet, bu süre içinde yeni bir ekonomik program için gerekli hazırlıkların yapılacağını bildirdi. Hollanda Hükümeti, daha önce işçi ve işveren kesimlerini uyararak ücretler ve işgücü sorunlarında «mâkul» anlaşmalara varmalarını, «aksi halde piyasaya doğrudan müdahale edeceğini» bildirmişti.

MADRİT'TE TAKSİ ŞOFÖRLERİ GREV YAPIYOR

İspanya'nın başkenti Madrit'te taksi şoförlerinin, benzin fiyatlarındaki artışı protesto etmek amacıyla başlattıkları grevin, ulaşımı ve trafiği felce uğrattığı bildirildi. Taksi şoförleri grevinin, ülkenin öteki bazı kentlerine de sıçradığı kaydedildi.

KOSTA RİKA'DA 20 BİN MUZ İŞÇİSİ GREVE GİTTİ

Güney Amerika ülkelerinden Kosta Rika'da 20 bin muz işçisinin, çalışma saatlerinin kısaltılması istemiyle greve başladıkları bildirildi. Bir Amerikan şirketi olan «United Fruit» yöneticilerinin, işçilerin çalışma saatlerini indirebileceklerini, ancak ücretlerde belirli oranda kısıntı yapacaklarını açıklamaları üzerine, ülkenin Atlantik kıyısındaki tek liman kenti olan Limon'daki İşçi Federasyonu da grevi desteklediğini açıkladı. Kosta Rika Hükümetinin, grevin yaygınlaşması karşısında önlemler almaya başladığı ve sendikacıları «uyardığı» kaydedildi.

AET ÜLKELERİNDE İŞSİZLİK ARTTI

Avrupa Parlamentosu, AET ülkelerinde işsiz sayısının 10 milyon kişi dolayında olduğunu açıklayarak, ivedi önlemler alınmasını istedi. Açıklamada, resmi verilere göre 6 milyon 100 bin olarak görünen işsiz sayısının gerçekte hızla arttığı ve Topluluk üyesi ülkelerin soruna özel önem vermeleri gerektiği kaydedildi.

ŞİLİ'DE BAKIR ÜRETİMİ DURDU

Sili'de bakır madenlerinde çalışan 9 bin dolayındaki işçinin ücret artışı istemiyle greve başlaması üzerine, ülkede bakır üretiminin büyük ölçüde durduğu bildirildi. Başkent Santiago yakınlarındaki Derti Niente madenlerinde başlayan grevin, Askeri Cunta'nın iktidara geldiği altı aydan bu yana yapılan en büyük işi bırakma eylemi olduğu kaydedildi.

BATI ŞERİA'DA İSRAİL PROTESTO EDİLDİ

İsrail Hükümeti'nin, Kudüs yöresindeki bir elektrik şirketini devralma girişimini protesto eden binlerce esnaf, İsrail işgali altındaki Batı Şeria'da greve gitti. Araplar tarafından işletilen şirketin devralınma girişimi nedeniyle tüm işyerleri ve belediye büroları kapandı. Ancak, grev çağrısına işgal altındaki Gazze'de uyulmadığı bildirildi.

Türkiye'de 4 milyon 800 bin kişi sigortalı

506 Sayılı Yasa'nın değiştirileceğini Söyleyen Sosyal Güvenlik Bakanı Sümer Oral :

"TARIM KESİMİNDE ÇALIŞANLAR DA SİGORTA KAPSAMINA ALINACAK"

Sosyal Güvenlik Bakanı Sümer Oral, sayıları 10 milyona yaklaşan tarım kesimi çalışanlarının sosyal sigorta kapsamına alınmaları için çalışmaların hızlandırıldığını söyledi. TBMM Bütçe müzakerelerinde konuşan Sosyal Güvenlik Bakanı, Türkiye'de halen 4 milyon 800 bin kişinin, SSK, Bağ-Kur, Emekli Sandığı gibi kurumlara kayıtlı bulunduğunu, ancak tarım kesiminde çalışanların «tümüne yakın» bölümünün hiçbir güvenceye sahip olmadıklarını kaydetti.

Sümer Oral işçi ve memur emeklileri ile, dul ve yetimlerinin 506 Sayılı Yasa'dan kaynaklanan sorunları konusunda ise şöyle konuştu :

«Büyük bir emekli grubunu oluşturan 506 sayılı kanun uyarınca aylık ve gelir almakta olanlar için, bundan önce 506 sayılı kanunun öngördüğü aylık bağlama sistemine göre yapılmış intibak işlemleri uygulanmadan, gösterge ve derece sisteminin tatbiki yoluna gidildiğinden, 506 sayılı kanuna göre aylık ve gelir bağlanmış olanlar arasında bazı adil olmayan durumlar ortaya çıkmıştır. Bu durumun ıslahı için Sosyal Sigortalar Kurumunun mali durumu da gözönünde bulundurulmak suretiyle emeklileri tatmin edici intibak sisteminin uygulanması üzerinde çalışmalar yürütülmektedir.»

SİGORTASIZ İŞÇİ SAYISI

Öte yandan, Sosyal Sigortalar Kurumu Müfettişlerinin saptamalarına göre, halen bütün Türkiye'de ve çeşitli işyerlerinde, kadın ve erkek olmak üzere bir milyondan fazla kişi, «Hiçbir sosyal güvenceleri olmadan vergisiz ve sigortasız» çalışıyor ve çalıştırılıyorlar.

Konuyu raporlarla ilgililere duyuran iş müfettişleri, «Elde somut belge ve kanıtlar bulunmadığı için, kaçak işçi çalıştıran işyerleri ve işverenler hakkında herhangi birşey yapılamadığını» da belirttiler. Sosyal Sigortalar Kurumu yetkilileri, «Kurumda yeterli iş müfettişi bulunamamasından, iş yerlerinin istenen biçimde denetlenemediğini» ifade ettiler. İş müfettişleri de, boyutları günden güne büyüyen işsizliğin «Ya işimi kaybedersem endişesi içinde bunalan işçiyi, sigortasız çalışmağa razı ettiğini» belirttiler.

Kaçak olarak çalışan işçiler arasında, askerden dönenler, askerliğini yapmayanlar, kadınlar ve 18 yaşından küçük çocuklar çoğunluğu oluşturuyor.

Bir memlekette, namus erbabı,
en az namussuzlar kadar
cesur olmadıkça,
o memleket için kurtuluş yoktur...